

2022. március

diéta tanuló

válogatás a legjobb diáklapokból

CLICKBAIT MA

SAKCSI LAKATOS BÉLA

180 PONT
A DARTS

KEREKES VICA

A színészet nem egy kényelmes szakma

> > > > > > > > > > > >
> **Piacképes tudás** >

> > > > > > > > > > > >
> **Biztos karrier** >

> > > > > > > > > > > >
>
>

AZ IT A JÖVŐD

>
> > > > > > > > > > > >

Tanulj tovább > > > >

> > **IT szakon** > > > >

>
:-)

programozdajovod.hu

PROGRAMOZD
A JÖVŐD!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Nagy Magyar Filmteszt Diákoknak ötödször!

2022-ben több mint 20 ezer fiatal vett részt a Nagy Magyar Filmteszt Diákoknak országos játék első fordulójában. Látszik, hogy már egyre többet tudtok a magyar filmekről!

A középdöntőnek és a döntőnek, valamint a hozzá kapcsolódó filmes napnak az újpesti UP Rendezvénytér ad otthont **március 4-én**, pénteken. **A programot élőben streameljük** a due.hu, a nagydiaktesztek.hu oldalakon, valamint a DUE Médiahálózat és a Nagy Diák Tesztek Facebook-oldalain. A stream adás később visszanezhető lesz, így ha pont suliban vagy, akkor sem maradsz le róla, hiszen a rendezvény után rögtön vissza is nézheted.

A döntő játékot nem csak online közvetítjük, hanem a tervek szerint az ötödik Nagy Magyar Filmteszt Diákoknak vetélkedő döntőjéből tévés produkció is készül, és képernyőjére tűzi majd az országos M5 televízió is.

TÖBB, MINT ALÁÍRÁS

MIÓTA VAGY DUE-TAG?

Sajnos nem tudom pontosan, de nagyjából egy éve.

MIKOR VOLT AZ ELSŐ TÁBOROD?

2021 nyarán.

MIÓTA ÍRSZ A DUE TALLÓZÓBA, MILYEN ROVATOKBA ÍRSZ, ÍRTÁL?

A tábor óta, vagyis a 2021/22 tanévben kezdtem el írni a DUE Tallózóba. Eddig a Kult és a Pont Te rovatokba írtam.

MIT TANULSZ?

Még általános iskolába járok, német nemzetiségi tagozatra, mert félig német vagyok.

MIVEL FOGLALKOZOL A DUE TALLÓZÓ MELLETT?

A legfontosabb nekem a néptánc, de már 8 éve zongorázom, és járok külön énekre meg kórusra.

EGY INSTANT TRÜKK, AMIVEL BOLDOGGÁ LEHET TENNI?

Csak énekelni kell valamit, vagy dúdolni egy dallamot, mert önkéntelenül bekapcsolodom. De szeretem, ha az emberek mosolyognak, alapjában véve már attól is boldog vagyok.

MIT CSINÁLTÁL MOSTANÁBAN?

Az utóbbi napokban minden este elmentem korcsolyázni kettesben a nagybátyámmal, amíg Budapesten tartózkodik. Vasárnap volt még egy néptáncfellépésem is a MOM Parkban. De két hete írtam meg a központi felvételit, szóval most csak élvezem a nyugalmat. És persze készülök a szöbelire.

HOGY KÉPZELED EL MAGADAT ÖT ÉV MŰLVA?

Öt év múlva valószínűleg éppen nagyban az érettségire fogok készülni. Sajnos azt még nem tudom megmondani, pontosan hogyan és hol képzelem el magam öt év múlva, de jelenlegi

TÓTH KATINKA

álmaim szerint valamilyen nemzeti közszolgálati munkához fogok tanulni az egyetemen.

MIT SZERETNÉL MÉG MINDENKÉPP KIPRÓBÁLNI?

Rengeteg mindent szeretnék még kipróbálni.

Mindenképpen

szeretnék valamikor löni kézi lőfegyverekkel vagy meleg-/tűzfegyverekkel, szeretnék megpróbálni futni legalább egy félmaratont (persze nem most), mert a szüleim többször futottak maratont, és ebben is szeretnék a nyomdokukba lépni. És ugyan már csináltam, de nagyon szeretnék még bűvárkodni is.

due
a diákújságról egyesület

A DUE MÉDIAHÁLÓZAT IDÉN IS MEGHIRDETI TEHETSÉGGUTATÓ DIÁKMÉDIA PÁLYÁZATÁT!

Részletes pályázati kiírás, feltételek, tudnivalók:
www.due.hu

Várjuk a pályamunkákat
2022. március 15-ig
a www.due.hu oldalon,
kizárólag elektronikusan!

Tárgnyeremények
és médiaképzési
hozzájárulások
2 millió forint
összértékben!

IMPRESSZUM • DUE Tallózó – Válogatás az ország diáklapjaiból

A DUE Médiahálózat és a DUE Médiaügynökség havilapja • 2022. március, XXIV. évfolyam 3. szám • Lapmenedzser: Zala Orsolya • Főszerkesztő: Velek Domonkos • Ro-
vatvezetők: Erdős Lilla – Zoom, Bihari Bernadett Luca – Klimavédő, Talpramagyar – Bodor Julcsi, Netbiztos – Németh Fruzi • Márciusi szerzőink: Bálint Boglárka, Erdélyi
Biborka, Hegyi Vivi, Horváth Ádám, Lendvai Martin, Oláh Szabolcs, Millet Anikó, Németh Máté, Saád Anna, Tóth Katinka • Kiadja a DUE Produceri Iroda Kft. és a Diák- és
Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete • Levelezési cím: 1583 Budapest, Pf. 14. • Telefon/fax: +36 1 222 8213 • Hirdetésfelvétel: DUE Médiaügynökség, 1148 Budapest,
Órs vezér tere 11. • Tel.: +36 1 220 5844 • E-mail: due@due.hu • Honlap: www.due.hu • A DUE Tallózó olvasható az interneten is: www.duetallozo.hu

A tehetséges diákújságírókat és a DUE Tallózót a Nemzeti Tehetség Program, a Miniszterelnökség, és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő támogatja.

Nyomdai előkészítés: ArtCentrum • Nyomda: Pauer Nyomda • Nyilvántartási szám: 3.4.1/891/1999 • ISSN 1585-5201 • Megjelenik évente nyolcszor. • A lapot a DUE Médiaügynökség terjeszti ingyenesen a DUE Rádió Országos Iskolarádió Hálózatának 350 iskolájában, és további 500 oktatási intézményben. • A DUE Médiahálózat az a diáklapot beküldő szerkesztőségek automatikusan hozzájárulnak az utánköléshez, a cikkeik rövidítéshez, stílizálásához. • Az iskolaiújságokból átvett publikációk tartalmáért a DUE Tallózó nem vállal felelősséget.

MATESZ
print-audit
Kiadványunk példányszámát
a Matesz hitelesíti
auditált adatok, hiteles média
<http://www.matesz.hu>

INFLUENSZERKEDÉS GYEREKCIPIÓBEN

SOKAN ELTÉRŐ VÉLEMÉNYEN VANNAK ARRÓL, HOGY JÓ-E, HA VALAKI ÚGY MUTAT MEG MAGÁBÓL SOKAT AZ INTERNETEN, HOGY MÉG NEM MÚLT EL 18 ÉVES SEM – FŐLEG, HA A MANAPSÁG ELTERJEDT INFLUENSZER JELZŐ IS IGAZ RÁ. AZONBAN LEHET ENNEK POZITÍV OLDALA IS!

Először is: mi a mai értelemben vett influenszerkedés? Az influenszer szó jelentése mára már kicsit átalakult. Arra szoktuk használni, aki képes mások vásárlási szokásait befolyásolni. Az internet népszerűségével és nagyon magas elérésével az influenszerkedés foglalkozássá vált, olyan fórumokon hirdetik a kiválasztott termékeket a véleményvezérek, mint a YouTube, az Instagram, a Twitter, a Facebook vagy a TikTok.

De hogyan kerülnek a kiskorúak a képbe? Talán nem meglepő, hogy a kamaszok körében nagyon is tetszetős az influenszeri pálya, a Be Social 2019-es felmérése szerint a fiatalok 24%-a álmodik arról, hogy felnőttként az internet segítségével reklámozzon.

A tizenévesek számára igen vonzó a közösségi médiában jelen lévő sztárok élete, hiszen kívülről csupa móka-kacagásnak tűnhet a rengeteg utazás, csillogás-villogás. Azonban amint kezdenek felnőni, egyre jobban kirajzolódhat számukra: az éremnek igenis két oldala van. Ennek ellenére vannak olyan vállalkozó szelleműek, akik úgy döntenek, hogy nem várnak, és a gimnázium mellett, vagy akár 4-5 évesen is nekivágnak ennek a „szakmának.” Persze az utóbbiak szülei nyilvánvaló közreműködésével.

De vajon hogy tud hasznos lenni, ha a gyerek már egészen kicsiként elkezdti a promóciózást? Azért érheti meg többek között, mert ha valakinek az a célja, hogy ismert ember legyen, az már igazán korán szem előtt tud így lenni.

A társadalom jó része elalél a „cuki kislányoktól, imádnivaló kisfiktóktól” menő ruhákban. Sokan szívesebben megvennének egy plüssmackót egy óvodás miatt, mint ha

egy felnőtt reklámozza, aki csak az előnyeit sorolja a játéknak. Továbbá, ha egy ismertebb fiatal vlogger megpróbál eladni egy tanulós appot, akkor lehet, hogy fel tudja kelteni a korosztálynak az érdeklődését. Tehát ha hasznos és jó dolgok népszerűsítésére használják a népszerűséget, abból még akár jó is kiszülhet. A cégeknek mindenképp megéri fiatalokat alkalmazni, tehát ha az ő szempontjukat nézzük, akkor nagyon jó, hogy sokan már kiskorúként is arccá szeretnének válni – gyakran kevesebbet lehet nekik fizetni üzleti gyakorlatlanságuk miatt, és sokkal könnyebben lehet bizonyos célcsoportokat megszólítani velük.

Természetesen, ahogyan azt már említettem, az éremnek két oldala van. A tartalomgyártás kemény munka. Hatalmas erőfeszítést igényel a követők szórakoztatása, és a csúnya, bántó kommentek komoly önértékelési zavarhoz vagy korai kiégéshez is vezethetnek. De a másik véglettel is vigyázni kell: az ismert influenszereknek nem szabad abba a hibába esniük, hogy a kommentszekciót gondolják a legjobb barátjuknak. Ráadásul itt van még egy mostanában gyakran feltűnő probléma, az úgy nevezett „oversharing”. Nem szabad senkinek, de főleg nem a népszerű kisgyerekeknek nagy túlzásokba esniük, nem szabad túl sok mindent megosztaniuk a világgal, nem szabad elmosódni a privátszférájuk határainak.

Ezek alapján úgy gondolom, hogy akkor, és csakis akkor szabad a felnőttkor betöltése előtt influenszerkedésbe fogni, ha biztosak lehetünk abban, hogy van mögöttünk olyan mértékű támogatás és ellenőrzés (főleg a szülők felől), ami megvéd minket, és irányítja az életünket online és offline.

(Tóth Katinka)

Veszély a világhálón

AZ INFLUENSZER SZAVUNK AZ ANGOL „INFLUENCER” MAGYAROSÍTÁSA, AMI AZ „INFLUENCE”, AZAZ MAGYARUL „BEFOLYÁSOLÁS” SZÓBÓL SZÁRMAZIK. TEHÁT A SZÓ SZERINTI MAGYAR FORDÍTÁSA „BEFOLYÁSOLÓ”, MIVEL EZEK AZ EMBEREK VÉLEMÉNYÜKKEL, POSZTJAIKKAL ÉS CSELEKEDETEIKKEL NAGYBAN BEFOLYÁSOLJÁK A KÖZVÉLEMÉNY GONDOLATAIT, AKÁR FONTOS, GLOBÁLIS KÉRDÉSEKBE IS. DE VAJON VALÓ-E EZ EGY GYEREKNEK VAGY DIÁKNAK?

Megoszlanak a vélemények arról, vajon jó-e az, ha egy tizenéves beleszöppen az influencerszerte világába. A társadalom nagy része valószínűleg ellene van, mégis egyre több fiatal dönt úgy, hogy belevág az online tartalomgyártás világába, már akár 12-13 éves korban. Sokan viszont nem gondolnak bele ilyenkor, hogy mekkora felelősséget is vesznek a nyakukba azáltal, hogy önjelölt követendő példának állítják be életüket és cselekedeteiket.

Az influencerszerek véleményükkel nagyban befolyásolják a társadalom gondolkodását egy-egy adott témáról, ezért nagyon körültekintőnek kell lenniük, mit és hogyan fogalmaznak meg. Ilyen fiatalon az ember nem biztos, hogy fel tudja mérni szavai milyen súllyal bírnak bizonyos rétegekben, mekkora tömeg fogadja be véleményét. Arról nem is beszélve, hogy követőtáborukat a fiatal tartalomgyártóknak leginkább még náluk is fiatalabbak alkotják. Ilyenkor kezdődik el az a folyamat, ahol már nem a szülőknél, hanem inkább a kortársaiknál keresik a megoldást a problémákra, ezért nagyon fontos, hogy a megfelelő, közérthető üzenetet közvetítsék a rajongók felé – ami valljuk be, tizenévesen nem kis feladat.

Az üzenetek átadását az is nehezíti, hogy tizenéves korban kezd el a világnézetük, a dolgokra való látásmódjuk tágulni, így aztán a véleményük gyorsabban változhat. A kevés élettapasztalattal bíró tinédzserek gyors véleményváltoztatása pedig nem

a legmegfelelőbb a fiatal korosztály számára, akik részben az ő véleményükre alapozzák gondolkodásmódjukat. Ehhez tartozik még a róluk kialakult képpel járó hatalmas felelősség is. Egyre több influencerszer lesz példakép a fiatal generációk körében, és ezek a tökéletesnek látszó életek megtévesztőek lehetnek, az esetek nagy részében pedig azok is.

Egyre többször láthatjuk, hogy nagy, közismert hírességek milyen nehezen birkóznak meg a hirtelen rájuk irányuló óriási figyelemmel, újonnan jött hírnévvel. A paparazzik, kommentelők és az önjelölt kritikusok sokszor elfelejtik, hogy minden híresség is csak egy ember, tele érzelmekkel és érzésekkel. Tinédzszerkorban eleve a legtöbben labilis érzelmi állapotba kerülnek, a sok ellenük irányuló gyűlölködés pedig könnyen melegágya lehet olyan mentális betegségeknek, mint a szorongás vagy a depresszió. Ez, valamint a követőknek való folyamatos „tökéletes” tartalmak gyártása hozzájárulhat a megfelelési kényszer és a közösségi médiához való túl szoros kötődés ördögi körének kialakulásához.

Hiába van számos árnyoldala annak, miért ne fogjon valaki tartalomgyártásba ilyen fiatalon, el kell ismerni, hogyha gyökeres változásokat szeretnénk a fiatalabb generációk gondolkodásában, a megfelelő üzenetet hordozó influencerszerek erre részben megoldást jelenthetnek.

(Bálint Boglárka)

6.
**NAGY DIÁK
KRESZ-TESTZT**

**NYERD MEG AZ
ELEKTROMOS ROBOGÓT,
ÉS A B KATEGÓRIÁS
JOGOSÍTVÁNSZERZÉSI
LEHETŐSÉGET!**

MI LESZEK, HA NAGY LESZEK?

ÖNISMERET ÉS PÁLYAVÁLASZTÁS

Drahos Alinka ,Mi-Újság,
Fazekas Mihály Gimnázium, Debrecen

A pályaválasztás kemény dió, még azoknak is, akik tudják, mit szeretnének. Azok számára pedig, akiknek még ötletük sincsen, hogy mit akarnak kezdeni az életükkel, az egész egy nagy, hatalmas „dilemma-katvasz”. Életünkben először nyolcadikos korunkban kell döntenünk a jövőnkéről, amikor is beadjuk a továbbtanulási jelentkező lapot. Ezek után tizedik osztályos korunkban újra döntés elé kényszerülünk faktválasztáskor, majd két év múlva továbbtanuláskor. Mi pedig csak állunk ott értetlenül, döntésképtelenül, és nem is igazán tudjuk, mit kellene csinálnunk. Néha még azt sem tudjuk, hogy aznap reggel mit vegyünk fel, nemhogy azt, hogy mit akarunk dolgozni majd évek múlva.

MIT TEHETNÉNK AZÉRT, HOGY VÉGRE RÁJÖJJÜNK?

Megkérdeztem Feketéné Balogh Ágnes iskolapszichológust, hogy mi a véleménye, mik a legfontosabb elemei a pályaválasztásnak.

1. Önismeret (Mi az, amit szeretsz csinálni? Mi az, amit nem? Milyen munkakörnyezetben tudod magad elképzelni? Mi az, ami érdekel?)
2. Pályaismeret (Tudnod kell, hogy milyen lehetőségeid vannak. Hogy miből választhatsz, és pontosan milyen az a munka, ami érdekel.)
3. Munkaerőpiaci ismeretek (Szükség van most arra a munkára? El tudsz vele helyezkedni? Meg tudsz majd élni a fizetésből?)

4. Értékek (Mi az, ami számodra a legfontosabb? Hogy továbbvidd a családi hagyományt? Hogy a közelben legyél? Vagy épp ellenkezőleg, hogy messzire akarsz menni?)

Habár mind a négy kritériumra egyaránt szükség van, az önismeret az, ami az egyik legfontosabb szelete a pályaválasztásnak. Ebből indul minden. Tudnunk kell, mit szeretnénk annak érdekében, hogy megvalósíthassuk azt. Az önismeret az egész életünket átíveli, és minden nehéz döntésben a segítségünkre lehet.

DE HOGYAN ISMERJÜK MEG MAGUNKAT JOBBAN?

Az önismeret négy fontos részből tevődik össze:

1. Énkép
2. Mások rólunk alkotott képe

3. Visszajelzés a teljesítményünkről
4. Saját magunk összehasonlítása másokkal

Ezek alapján tudjuk kialakítani az önismeretünket. A legnagyobb hiba az, ha valaki túl-, vagy alulértékeli magát, ugyanis ezek torzítják az énképet. Ahhoz, hogy megfelelő képet alakítsunk ki magunkról, fontos, hogy tisztában legyünk az előnyeinkkel és hátrányainkkal egyaránt.

Azok számára, akiknek nem pontos az önismeretük vagy azzal együtt sem jutnak döntésre, vannak a pályaválasztási tesztek. Pályaválasztási tesztekhez már bárki hozzájuthat. Az interneten tömördek mennyiségű ingyenes teszt tölthető ki minden témában (érdeklődési kör, dolgozói környezet, képességek, hajlamok, kommunikáció).

DUE-táborok 2022. június 25.-július 3. Balatonkenese

DUE podcaster és rádiós tábor - DUE videós, youtuber és tiktoker tábor - www.duetaborok.hu

NAGY DIÁK

5.

BŰNMEGELŐZÉSI
TESZT

TÖLTSD KI A NAGY BŰNMEGELŐZÉSI TESZTET A NAGYDIAKTESZTEK.HU
OLDALON VAGY TÖLTSD LE A NAGY DIÁK TESZTEK APPOT!

A FŐDÍJ VÁLASZTHATÓ:
LENOVO IDEAPAD LAPTOP VAGY XIAOMI 11T OKOSTELEFON

BELÜGYMINISZTERIUM

NBT

NEMZETI
BŰNMEGELŐZÉSI
TANÁCS

WWW.BUNMEGELOZESITESZT.HU

A PROPOLISZ

Maklári Judit, Medikus lap,
Debreceni Egyetem, Debrecen

Sok méhészeti termék jó ismeretségnek örvend, a mézről vagy a méhpempőről már szinte mindenki hallott. Viszont a propolisz már annyira nem népszerű, pedig felhasználása igencsak sokoldalú és változatos.

Néha méhkakinak csúfolják (tisztos magyar neve a méhszurok), mert a méhek a fák rügyein és sebein lévő gyantából állítják elő a nyájukkal és viasszal kevergetve, mint metabolikus terméket, főleg melegebb napokon, amikor a hőmérséklet meghaladja a 20 °C-ot. Színe és összetétele attól függ, hogy milyen növényről gyűjtötték, pl.: a mérsékelt éghajlatú területeken világostól sötétbarnáig változik a színe, a sarkköröknél narancssárga, Braziliában lehet zöld, míg a trópusokon fekete.

Összetételét a kaptár és az aktuális szezon is befolyásolja. Európában nyírek, nyárok, bükkök, éger, fenyők, vadgesztenye, szilfa és napraforgó adja a gyantát, a legtöbbet ősszel gyűjtik (általában ekkor nincs nektárszezon, és ráérnek ezzel pepecselni). Kevesebbet gyűjtenek belőle, mint a virágporból, egészen más a kaptáron belüli funkciója is. Akár 200 különféle anyag is alkotja: gyanta, balsamok, viaszok, illóolajok alkotják döntő részben, ezen kívül virágport, vitaminokat (B1, B2, B6, C, E) és nyomelemeket (K, Na, Mg, Al, P, Si, Va, Co, S, N, Zn) tartalmaz. Ez adja étrendkiegészítőként való felhasználását (lásd később). Fontos megemlítenünk a benne található aminosavakat, enzimeket, az antioxidáns hatás flavonoidokat, kalcinokat, terpéneket, fenolokat és észtereket, poliszacharidokat és ferulasavat, szinapiniksavat, isoferuliksavat, valamint kafeinsavat, amik baktériumellenes hatásúak.

A kaptárban a méhek a propoliszt építőanyagként, szigetelésre, a kaptár bejáratának védelmére, a kisebb bekerülő bogarak bebalzsamozására és a fertőzések ellen használják. Innen ered a neve is a görög pro polis, vagyis a városállamért kifejezésből. Ezzel egy akár kórházi

körülményektől is sterilebb környezetet tudnak maguk számára biztosítani.

Mi is a hasonló tulajdonságai miatt szerethetjük, antimikrobiális, antioxidáns, gyulladáscsillapító, valamint gazdag vitaminokban és nyomelemekben. Felhasználható tinktúra, kenőcs, tableta, sampon, szappan, fogkrém, hüvelygolyó, kúp, spray, hintőpor, balzsam vagy habfürdő formájában is.

Nyári superintenzív angoltábor

A kommunikációközpontú és élményalapú, egyáltalán nem hagyományos angol nyelvi tábort második alkalommal hirdetjük meg, mely 2022. június 25. és július 3. között lesz Balatonkenesén.

Fiatal kurzusvezetőink segítenek neked, hogy lazán és könnyedén szólalj meg angolul bármilyen helyzetben, illetve segítenek a bizonytalanságokban, mind a nyelvtan, mind a szókincs területén. A napi legalább 5 óra csoportos kurzust egyéni fejlesztés és önálló feladatok egészítik ki. A tábor szintfelméréssel indul, ez alapján alakítjuk ki a csoportokat.

A nyelvi képzést kombinálhatod médiaképzéssel is: a nyelvi kurzusok mellett részt vehetsz társ-táborunk, a DUE MédiaTáborának foglalkozásain: kipróbálhatod a fotózást, videózást, online újságírást, rádiózást, vagy akár a mesterképzésekhez is csatlakozhatsz, amelyekről itt olvashatsz részletesen. A tábor programját természetesen sportprogramok, játékok, szabadidős foglalkozások is kiegészítik, és persze hűsölközhetsz a Balatonban, melynek partján található a szállás és a foglalkozások helyszíne is.

A tábor időpontja: 2022. június 25. (szombat reggeltől)–július 3. (vasárnap délelőttig)

A tábor helyszíne: Balatonkenese, Hotel Kenese Port

Ár: 135.000 Ft

Érdeklődés: due@due.hu, 06 1 222 8213, 06 30 510 0355

TAVASZI HANGULAT

Drevenka Henrietta, Hanák Alíz,
Agy-A-Lap, BGE KVIK, Budapest

A tavasz kezdetének többféle dátumot is szokás tekinteni, de mind csillagászati értelemben (március 21. – tavaszi napéjegyenlőségtől), mind naptári értelemben (március 1.) ebben a hónapban kezdődik. Bár az elmúlt években az évszakok közötti határok egyre inkább elmosódnak a bolondos időjárás miatt, ne hagyjuk, hogy ez elvegye a kedvünk az évszakováltástól és annak lehetőségeitől.

A tavasz egy enyhülést hozó átmeneti évszak, melynek beálltával a szekrény mélyére süllyeszthetjük a nehéz télikabátokat, a szőrmés bakancsokat pedig gumicsizmára és tornacipőre cserélhetjük. Megkezdődik a kőszá záporok térhódítása, az esernyő állandó lakója lesz a táskánknak, elázunk és megfázunk, majd meggyógyulunk és nevetünk az egészen.

Számomra...

a tavasz változás és újakezdés, felgyógyulás és megnyugvás. Valami új előfutára. Lehet, az utóbbi években még leesett az utolsó hó márciusban, ennek ellenére ez semmitől nem tudja elvenni a lelkesedésemet.

Keresem az első hóvirágot, némi gondolkodás után inkább otthon hagyom a sálam, a kabátom alá már nem veszem fel a pulcsim, örülök, hogy egy órával korábban világos van és annak, hogy nincs koromsötét, mikor elindulok hazafelé egy végtelennek tűnő nap után. Inkább lesétálok azt a pár buszmegállót reggelente kezemen a kávéval, belemosolygok a tavaszi napsütésbe, és egy kicsit türelmesebb vagyok a lökdösődő emberekkel a metróban, hiszen mégis csak eljön a március. Egyidőben vagyok egy kicsit lassabb és gyorsabb, ismét meglátom a szépet az apróságokban és hagyom, hogy magával ragadjon az évszak zsongása. És számodra mit jelent a tavasz?

Szabó Lőrinc: Tavasz

„Mi az?” – kérdezte Vén Rigó.

„Tavasz” – felelt a Nap.

„Megjött?” – kérdezte Vén Rigó.

„Meg ám!” – felelt a Nap.

„Szeretsz?” – kérdezte Vén Rigó.

„Szerettek!” – szólt a Nap.

„Akkor hát szép lesz a világ?”

„Még szebb és boldogabb!”

VILÁGNAPOK

Eljött a tavasz, a kikelet és ezzel együtt újabb és újabb világnapok és ünnepek sorakoznak fel a naptárunkban arra várva, hogy megünnepeljük őket.

március 1. Ölelj meg egy könyvtárost világnap

március 6. Energiatakarékossági világnap

március 15. A magyar sajtó napja Fogyasztóvédelmi világnap

Az alvás világnapja

március 20. Az ölelés világnapja

Az öröm nemzetközi napja

március 21. A költészet világnapja

Az erdők világnapja

március 22. A víz világnapja

Nemzetközi párnacsata nap

március 27. Színházi világnap

DUE-táborok 2022. június 25.-július 3. Balatonkenese

DUE újságíró és blogger tábor - DUE fotós tábor - www.duetaborok.hu

NETBIZTOS VIDEÓPÁLYÁZAT

BIZTONSÁGBAN VAGY AZ INTERNETEN? TUDOD, MIRE FIGYELJ SZÖRFÖLÉS, CSETELÉS, KERESGÉLÉS, ZENEHALLGATÁS, VIDEÓNÉZÉS ÉS BLOGOLÁS KÖZBEN? KÉSZÍTS RÓLA VIDEÓT, HOGY SEGÍTS A TÖBBIÉKNEK IS OKOSAN HASZNÁLNI A NETET! A YETTEL ÉS A DUE KÖZÖS PÁLYÁZATÁRA 2022. MÁRCIUS 31-IG JELENTKEZHETSZ.

**BEADÁSI HATÁRIDŐ:
2022. MÁRCIUS 31.**

A pályázatra két témában várunk maximum 3 perces kisfilmeket, videókat. Az egyik a biztonságos internethasználat, a másik az internet kreatív használata a tanulásban. A pályaművek legyenek figyelemfelkeltők, ötletesek, kreatívak, amelyet Te is szívesen megnéznél! A témán belül nincs megkötés, kiragadhatod bármely apró elemét vagy nagyobb részét is feldolgozhatod.

A pályázaton 12 és 22 év közötti fiatalok vehetnek részt. Egy pályázó több videót is beküldhet mindkét témában.

Az elkészített videókat a YouTube-ra kell feltölteni, a linket, illetve a bemutatkozást pedig a DUE pályázati felületén beküldeni. A pályaműveket szakmai zsűri értékeli. A három legjobbnak ítélt videó készítőjét díjazzuk

DÍJAK:

1. helyezett:

1 tablet + mobilinternet-szolgáltatás 6 hónapra

2. helyezett:

1 okostelefon + mobilinternet-szolgáltatás 4 hónapra

3. helyezett:

1 okostelefon + mobilinternet-szolgáltatás 3 hónapra

A díjazottak kedvezményes részvételi lehetőséget nyernek a DUE 2022. évi nyári táborába, ahol megismerhetik a szakma mestertitkait.

A legjobb alkotások közönségbemutatója, valamint az ünnepélyes eredményhirdetés és díjátadás a 29. Országos Ifjúsági Sajtófesztiválon lesz 2022 májusában.

A pályázatokat kizárólag elektronikusan lehet beadni a www.due.hu/palyazat weboldalon keresztül. Az anyagodat töltsd fel a YouTube-ra, és a linket küldd be a pályázatbeadó felületen!

A MEGTÉVESZTÉS MŰVÉSZI MARKETINGJE

A CLICKBAIT NAPJAINKBAN

KATTINTÁSVADÁSZ, KLIKKCSAPDA, NETLASSZÓ – A LEGKÜLÖNBÖZŐBB VÁLTOZATOK FORDULNAK ELŐ A MAGYAR NYELVBEN A CLICKBAIT KIFEJEZÉSRE. NAPJAINK INFORMÁCIÓDÖMPINGJÉBEN NAGYKANÁLLAL TOLJÁK LE A MEGTÉVESZTŐ SZALAGCÍMES MÉDIAANYAGOKAT A TUDATLAN OLVASÓK TORKÁN.

A CLICKBAIT EREDETE

A figyelemfelhívó címekkel való nyereszkeskedés történetét egészen a XIX. századi Egyesült Államokig vezethetnénk vissza, még bőven az internet előtti időkre. Az akkori emberek szintén olvastak híreket – ugyan nem számítógépeken, hanem újságban. Egy korabeli lap, a New York Sun főszerkesztője, Benjamin Day volt az, aki először alkalmazta a befolyásoló címválasztás módszerét az eladások érdekében. A taktika működött, az újság sokszorosan kelendőbb lett az olvasók kíváncsisága miatt.

MEGJELENÉSE ÉS SZEREPE

A kattintásvadász fogalmazásmód leginkább az online olvasható cikkek címeiben jelenik meg különböző formákban. Ezek általában félrevezetőek, ugyanis a tartalom gyakran amellet, hogy szenzációhajhász, csupán legfeljebb a fél igazságot tartalmazza, célja pedig az adott oldal olvasottságának növelése. A téma sok platformon gyakran megáll a fogalom körülírásánál, de fontos rávilágítani a módszer gazdasági hátterére. Maga a kattintás vagy klikkelés bevételt

jelent a webhely – de lényegében bármilyen közösségi hálót vagy applikációt is érthetjük ezalatt – üzemeltetőjének. Ez tulajdonképpen egy hirdetési marketing-módszer, ami a hirdető-üzemeltető-felhasználó elven működik. A hirdető megkeresi az üzemeltetőt és megbízza, hogy az oldalon jelenítsen meg bizonyos hirdetéseket. Akárhányszor egy olvasó rákattint, a hirdető fizet az oldalnak. Ebből ugyan kölcsönösen profitál mindkét fél, azonban a módszer működéséhez nagyon fontos, hogy alapos precízséggel hozzák létre ezeket a hirdetéseket, különben senki nem fog rákattintani. Ezt a szerkezetet angolul PPC-nek, vagyis „Pay per Click”-nek hívják, és manapság már külön marketing szakemberek állnak ilyen projektek mögött.

HOGYAN LEHET KISZŰRNI A CLICKBAIT CIKKEKET?

A siker érdekében a weboldalnak is gondosan kell megválogatnia olvasóinak becsalogatását, ehhez pedig már a cikk címében használ különböző módszereket. A leggyakoribbak a felkavaró, az **olvasó érzelmeire ható szavak**, néha a hatás

kedvéért megfűszerezve felkiáltójelekkel, mint például a „Megdöbbenő!!!” „hallatlan” „megható”, de irányulhatnak a személy felé is, pl. „Meg fogsz döbbsenni...”. Jellemző, hogy ezek a címek **kérdő mondatok**, vagy **eldöntendő kérdések**. „Minden eldöntendő kérdésre az a válasz, hogy *nem*” – írja a XXI. század elején egy brit újságíró, Ian Betteridge. Megállapítása örökzöld szabályként él a legtöbb újságíró tudatában, ugyanis helytálló, mivel az olvasó annak ellenére, hogy tudja a választ, akkor is kattint, hiszen keresi a cáfolatot, és a kíváncsisága hajtja. Az olyan címek, mint például a „Felfedezték a rák ellenszerét?” biztosan megtévesztő célt szolgálnak. A dobogó harmadik fokát a **cikk elolvasását ellenző címek** foglalják el. „Tuti nem fogod kitalálni...”, „Lehetetlen megoldani ezt a feladatot”, „Nem fogja elhinni...” – bármennyire is úgy tűnik, mintha az oldal saját magának mondana ellent, a megcélzott olvasóknál működik. Ugyanis közülük legtöbbször a kíváncsiság mellett pont azért fognak rákattintani a hasonló szalagcímű cikkekre, mert saját maguk akarják megcáfolni a tartalmukat.

A kattintásvadász cikkek és webhelyek visszaszorításán több szervezet is dolgozik, például a Stop Clickbait – de bárki válhat tudatos olvasóvá. A legkönnyebben úgy lehet védekezni ellenük, hogy nem kattintunk rájuk, ehhez pedig elég annyi, hogy ismerjük a kattintásvadász címtípusokat.

(Németh Fruzszi)

SEGÍTSÉG A TANULÁS ÉLVEZETESSÉ TÉTELÉHEZ

MINDENKI SZOKTA ÚGY ÉREZNI, HOGY Ő HIÁBA IGYEKSZIK, MÉGSEM OLYAN A TELJESÍTMÉNYE A TANULÁSBAN, MINT AHOGY SZERETNÉ. VAN, HOGY NAGYON MEG AKARUNK TANULNI VALAMIT, EL SZERETNÉNK MERÜLNI BENNE, ÉRDEKLÖDÜNK IRÁNTA, DE EGY SZÁRAZABB SZÖVEG FELETT ÜLVE NEM TUDJUK EZT OLYAN HATÉKONYAN MEGTENNI. ERRE JÓK A KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAZÁSOK, OLDALAK, SEGÍTSÉGEK – TANULÁSUNK MÓDSZEREI KULCSFONTOSÁGÚAK. MÁRCIUSRA IS ÖSSZESZEDTÜNK PÁRAT, HOGY TE SE SZENVEDJ MINDIG FŐLÖSLEGESEN A TANKÖNYVEK FELETT!

Az NKP, azaz a **Nemzeti Köznevelési Portál** oldala digitális tananyagokat tartalmaz minden tantárgyból, érthetően, átfogóan, feladatokkal, ábrákkal. Történelemből például sok forrásmagyarázatot is használ, biológiából pedig animációkat tartalmaz, amik megkönnyítik egy folyamat megértését. A médiatárban hozzáférhetünk videókhoz, térképekhez, hanganyagokhoz. Részletes képet kapunk az adott témáról, segít a megértésében, és ez nagyon motiváló tud lenni.

A **Brainscape** alkalmazás felépítése kognitív tudományos kutatásokra épül. A megtanult tudás megőrzését segíti, növeli a tanulás sebességét különböző eszközökkel – ismétlések, ismétlési algoritmusok segítenek emlékezni. A nehezebb fogalmakat gyakrabban gyakoroltatja velünk, külön koncentrálni a gyengeségeinkre. Különböző funkciókkal javítja a motivációt, az aktív felfedezésre, önértékelésre épít, ezekkel

mind növelve a teljesítményt. Segít a tanulás megtervezésében, ezzel is időt szabadít fel nekünk. A *Confidence-Based Repetition*-t, vagyis a magabiztosságon alapuló ismétlés módszerét használja.

A **TED-Ed** egy mindenképpen hasznos YouTube-csatorna. Elsősorban angolul jól beszélő embereknek való, de ha egy kis időt szánunk rá, elmerülünk benne, meg tudják érteni a kevésbé jól beszélők is. Mindenféle témában készítenek videókat, a tanórai magyarázatoktól eltérő megközelítésekben is. Azért jó, mert elvonatkoztat egy kicsit a tananyagtól, mégis hasznosan tanít. A vizualitás eszközével dolgozik, érdekesen magyaráz.

A **Khan Academy** YouTube-csatornája hasonló, szintén angolul. Segít elmerülni egy témában, ami érdekel. A honlapján egy személyre szabott oktatási rendszert ajánl, ami kutatások alapján segít a tanulási eredmények javulásában.

Oktatóvideókat használhatunk a házi feladatok megoldásához, megértéséhez.

A **Tudomány Projekt** YouTube-csatornája egy szabadabb nyelven készít videókat a molekuláris biológia témában, persze azért a megfelelő szakkifejezések használatával. A magyarázat próbálja könnyedebben megközelíteni a témát, ez pedig sikeresen fenntartja a figyelmet. Rövidebb videókra szorítkozik.

Szintén egy YouTube-csatorna az angol tanuláshoz hasznos **RealLife English**. Nagyon király benne az, hogy a kiejtés fejlesztésére is odafigyel, ami nagyon fontos ahhoz, hogy jól beszéljünk a nyelvet. Tippet ad, hogyan legyen jobb a kommunikációnk angolul, hogy tanuljunk egyedül, podcast-okat is hallgathatunk. Közelebb visz a valóságos, beszélt nyelvhez. Kevesebb nyelvtant tartalmaz, de mindenképpen nagyon érdekes és hasznos.

(Saád Anna)

MINISZTERELNÖKSÉG

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

IRODALOMNÉPSZERŰSÍTÉS MODERN KÖNTÖSBEN

AZ A BIZONYOS ISTENI SZIKRA BÁRMILYEN TERÜLETEN MEGTALÁLHATJA AZ EMBERT, SOKSZOR PEDIG EZ PONT A LEGVÁRATLANABB ESETBEN TÖRTÉNIK. OROSZ JANKA RÉGÓTA SZOROS KAPCSOLATBAN ÁLL AZ IRODALOMMAL. LEGFŐKÉPPEN A KÖLTÉSZET FOGLALKOZTATJA, AMIT ELŐSZERETTEL NÉPSZERŰSÍT INTERNETES TARTALMAIBAN, ENNEK KÖSZÖNHETŐEN PEDIG NEMRÉG TÖBB, MINT 10 000 FŐS KÖVETŐTÁBORRA TETT SZERT NAPJAINK LEGLÁTOGATOTTABB VIDEÓMEGOSZTÓ PLATFORMJÁN, A TIKTOKON – NEM IS AKÁRHOGYAN.

A KEZDETEK

Egészen kicsi korától kezdve képezik a könyvek szerves részét Janka életének, a székesfehérvári Ciszterci Szent István Gimnázium végzős tanulójaként pedig magyartanára és egyben osztályfőnöke oktatási módszereinek köszönhetően került még közelebb az irodalomhoz. Eleinte az órai munkák során, az írás által találta meg a helyét a humán tantárgyak oldalán, ez adta alapját később a költészet iránti végtelenbe nyúló szeretetének. Régóta tervezte, hogy a közösségi hálón keresztül népszerűsíti majd a témát és keresne fel a hasonló érdeklődésűeket, de a megfelelő platform kiválasztása dilemmát okozott számára. „Szerettem volna, hogy könnyen megtaláljanak az emberek. A többi platformmal az a baj, hogy nagyon nehezen tudsz csak kitűnni. Ki szerettem volna próbálni valami újat és ez jó lehetőség volt.”

JÓZSEF ATTILA A KÖLTŐ, AKIT, HA TEHETNÉ, NAGYON MEGŐLELNE

Bár nincs kifejezetten irodalmi példaképe, József Attilát és költészetét abszolút irodalmi komfortzónájának tekinti, számos kutatást is végzett vele kapcsolatban. Véleménye szerint a költő egyike azoknak, akik meg nem érdemelt sorsra jutottak egy nyomorúságos gyermekkor és élet által, így nem ítélték el sem tetteiért, sem betegségéért. „Ha bármelyik korból megőlelhetnél egy embert, ki lenne az?” – hangzik el egyik videójában, melyben képek követik egymást József Attiláról, mutatva, mennyire közel áll hozzá. Szíve csücskét képezik még többek között Juhász Gyula és Radnóti versei is, emellett odavann például az orosz realista könyvekért: kedvenc darabja (a legtöbb diákkal ellentétben, aki valaha is olvasta) a Bűn és bűnhődés.

EMBERIBBEN EMBEREKET

Janka törekszik arra, hogy követői ne a száraz tankönyvek által lássák a költészetet, hanem a költők életén, érzelmein keresztül ítéljék meg az alkotásokat és így szeressék meg az irodalmat. Szerinte az oktatásban is lenne mit változtatni, legfőképpen az irodalomtanítási módszereken. „A legtöbb diákot nem fogja érdekelni a versforma, a szóképek, nem ettől fogják megszeretni az irodalmat”. Szerinte sokkal érdekesebb lenne, ha a diákok több szerepet kapnának az elmélkedésben, az órákon vett anyaggal kapcsolatban hallanának érdekességeket, háttértörténeteket az egyes szerzőkről. Szeretné, ha emberibben kezelnék őket, hiszen egy vers akár mennyire zseniális, nem csak a leírt sorokról szól, hanem gyakran komoly problémákról, amikkel ők is küzdöttek. Úgy gondolja, ezzel közelebb lehetne hozni

a fiatalokat az irodalomhoz, de szabadabbá tenné a kötelező olvasmányokat is. Ezek a gondolatok még jobban ösztönzik a további tartalomgyártásra, tervei között szerepel az is, hogy a későbbiekben tanító jellegű videókat készítsen a témában.

ÉRETTSÉGI UTÁN

A továbbtanulással kapcsolatban is elhatározta már magát Janka. Az érettségi után a társadalomtudományokon belül szeretné folytatni tanulmányait az egyetemen, ezen belül szociológia szakra adta be jelentkezését, de az irodalom továbbra is szerves részét fogja képezni életének.

(Németh Fruzsí)

AMIKOR A VERS MEGÍRJA ÖNMAGÁT

INTERJÚ HORVÁTH FLORENCIAVAL

HORVÁTH FLORENCIA IRODALMI PÁLYAFUTÁSA EGÉSZ KICSI KORÁBAN KEZDŐDÖTT, MIUTÁN MEGTANULT ÍRNI ÉS OLVASNI, MÁR EL IS KEZDETT VERSELNI. A 19 ÉVES EGYETEMISTA LÁNY FÁRASZTÓ ÉLETÚTJÁNAK BEMUTATÁSÁRA VÁLLALKOZTUNK AZ Ő SEGÍTSÉGÉVEL, MELYEK SORÁN KIDERÜLT, HOGYAN LETT BELŐLE KORTÁRS VERSIDOMÁR.

Minden a celldömölki Berzsényi Dániel Gimnáziumban kezdődött az emelt humán tagozat egyik magyaróráján. A tanárno megdicsérte Florencia egyik házi feladatként írt fogalmazását, majd egy héttel később ajánlotta neki, hogy induljon az Erdő Dala pályázaton. A verset, amit akkor írt, egy brutálisan hosszú emailben utasították el. Ennek ellenére a következő évben újra indult és első helyezést ért el.

Eztán napról napra egyre többet olvasott és gyakorolt. Természetesen eleinte – elmondása szerint – rengeteg borzalmas verse született. Aztán ebből elege lett, és úgy döntött, hogy a fejlődése érdekében pályázatokon fog indulni. Ennek viszont az volt a hátránya, hogy az ezekkel járó költőtség nem igazán az ő kenyeré, leginkább, mert jobban szeret saját témákról írni.

Ezért döntött úgy tizenegyedikésként, hogy jelentkezik a Kárpát-medencei Középkolrás Irodalmi Pályázatra, melynek eredményeként 50 nyertestársával eljuthatott annak sárvári táboraiba. „Vers és tanulmány kategóriában hívtak be, ahol a szakma krémje mondta el nekünk, hogy nem vagyunk reménytelen

esetek, csak még nagyon sokat kell tanulnunk.” A helyzet tényleg nem volt reménytelen, hiszen végül díjat is kapott, nem is beszélve a tábor alatt megszerzett rengeteg tapasztalatról.

Egy másik helyen, a Hajdúböszörményi Író-táborban, Árfa János műhelyében is rengeteg újdonságot tanult. „Nagyjából ezek a lehetőségek tanítottak meg arra, mi is a versírás, és arra, hogyan tegyünk működőképesse egy-egy verset”.

Később folyóiratoknak kezdte el küldözgetni verseit, így lett ismert személyes kedvence magától, a „Higany vagyok, fény vagyok, csik vagyok, mész vagyok, föld vagyok” című szerzeménye.

„Mindig ezt olvasom föl, és bárhol, ahová lehet utánközlést küldeni, mindig ezt küldöm el.” Egy automatikus írásgyakorlat keretein belül született a mű, onnan pedig az Alföld újságba vándorolt. Ez a folyamat úgy zajlik, hogy az író mielőtt belekezdene az alkotásba, egy órán át meditál, majd mindenről ír, ami csak az eszébe jut. „Én nem szoktam így lecsendesedni, egyszerűen csak hagyom, hogy jöjjön. Hartay Csaba mondta nekem

egyszer, hogy van, hogy a vers megírja önmagát. A rimtelenség ilyen szempontból könnyít is ezen, hiszen csak jön, ami jön, nem kell a formára vagy a keretekre figyelni”.

Ő inkább az alkotási folyamatban merül el, mindig tele van a füzeté és a telefonja jegyzetekkel és cetlikkel. „Nem én döntöm el, hogy verset írok, hanem az, ami a fejemben történik. Ésszel, de megy magától”.

Florencia 2020 decembere óta írja kötetét, egy családregényt, melyben a lírai és a prózai elemek vegyítésén dolgozik. Ez leginkább abban észrevehető, hogy egyes verseiben a sorok akár a lap egyik végétől a másikig is terjedhetnek, emellett tele vannak költői képekkel, így hozva létre néhány érdekes gondolati kapcsolódást. A könyvében két történet-szál fonódik össze, egy, ami az anyafigurát kíséri, és egy másik, ami őt magát. Mostanában sajnos kevesebb ihletet talál, hiszen hangulat és helyzetfüggő az egész. Ennek ellenére reméli, hamarosan eléri célját. „Szeretnék örömet szerezni másoknak és magamnak. Nem szeretnék az íráson kívül mást csinálni, még ha nehéz is megélni ebből”.

(Erdélyi Biborka)

Ismerd meg a Digitális Élményközpontokat!

PEPPER, NAO, AIBO, SPHERO - CSAK NÉHÁNY ROBOT NEVE AZOK KÖZÜL, AMELYEKSEL TALÁLKOZHATSZ A DIGITÁLIS ÉLMÉNYKÖZPONTBAN, A 3D NYOMTATÁS ÉS MÁS TECHNOLÓGIAI ESZKÖZÖK MELLETT. AZ INGYENESEN LÁTOGATHATÓ KÖZPONTOK BUDAPESTEN, GYŐRBEŒN ÉS DEBRECENBEN VÁRNAK BENNETEKET. HASZNÁLD KI A LEHETŐSÉGET ÉS FEDEZD FEL A JÖVŐ ESZKÖZEIT!

A digitális világ mára teljesen áthatja életünket, a fejlődés pedig egyre csak gyorsabb lesz. A digitalizáció már nem kihívás, hanem elvárás, hiszen a hétköznapiakban is egyre több okos eszköz vesz körül bennünket, így azok megismerése és használata a jövő természetes velejárója. Hogy lépést tarthass ezzel a fejlődéssel, érdemes már most gondolnod a 21. századi képességek fejlesztésére. Erre pedig kiváló lehetőséget biztosítanak a Digitális Élményközpontok. Jelenleg három Digitális Élményközpont vár Téged is; az **EDU&FUN** Budapesten, a **DigiTér** Debrecenben és a **Mobility** Győrben. Az élményközpontokban interaktív foglalkozásokon ismerheted meg a virtuális valóságot, a robotika és a robotprogramozás világát, játszhatasz a legújabb humanoid robotokkal, és különböző okoseszközök segítségével kerülhetsz még közelebb a digitalizációhoz.

Azt tudtad, hogy ha játékos módon ismerkedsz meg a modern eszközökkel, akkor később könnyebben boldogulhatsz a különböző informatikai szakokon? Ezekről és az élményközpontokról is rengeteg információt találsz a programozdajovod.hu oldalon.

EDU&FUN BUDAPEST

Az Új Hidegkúti Nándor Stadionban található élményközpontban kipróbálhatod például a VR Tilt Brush-t, ami egy virtuális valóságon alapuló rajzoló és szobrászkalkuláció. A virtuális térben, konzolok segítségével létrehozott terv letölthető és akár 3D nyomtatóval kinyomtatható. Ha ez még nem lenne elég, játszhatasz a leap-ekkel, készíthetsz animációkat, beszélgethetsz Pepper-rel, a humanoid robottal, vagy épp tehetsz egy sétát Aibo-val, a robotkutyával.

DIGITÉR DEBRECEN

Az Agóra Tudományos Élményközpontban számos olyan izgalmas kérdésre kaphatsz választ, amit lehet, magadtól fel sem tennél! Az épület alsó szintje egy óriási játszótér, ahol érdekes interaktív játékokat

elektromosság előállítására, célba lövésre egy speciális Lenz-ágyúval, és ha elég bátor vagy, akár két méter magasban is biciklizhetsz.

MOBILITY GYŐR

A rendkívül látványos Központ két helyszínén, a demonstrációs térben és az alkotóműhelyben, oktatók és demonstrátorok várnak. A kiállítóteremben kipróbálhatod a 3D nyomtatást, a kiterjesztett és virtuális világ lehetőségeit, vagy az okosothon eszközöket, de profi eszközökkel készíthetsz animációt Bluebox Stúdióban, az alkotóműhelyben pedig kisebb létszámú foglalkozásokon ismerkedhetsz a digitalizációval.

A digitális élményközpontokban hétköznapokon, keddtől-péntekig, a 6-9 és a 10-13 éveseket 25 fős, a 14-19 éves diákokat pedig 36 fős csoportokban várják. A szombat a családoké, ilyenkor 90 perces pályaaorientációs jellegű programokkal várják az érdeklődőket.

lehet kipróbálni. Felfedi titkát a Bermuda-jelenség egyik lehetséges magyarázatát bemutató speciális, vízzel teli üveghasáb, és a Föld forgását szemléltető Foucault-inga is. Tesztelheted mennyire vagy erős és gyors, megtapasztalhatod mekkora munkával jár az

Az élményközpontok látogatásához előzetes regisztráció szükséges, amit a programozdajovod.hu/elmenykozpont oldalán tehetsz meg.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KEREKES VICA: A SZÍNÉSZET NEM KÉNYELMES SZAKMA

KEREKES VICA MAGYARORSZÁG, CSEHORSZÁG, VALAMINT SZLOVÁKIA SIKERES SZÍNÉSZNŐJE, SZÁMOS SZÍNDARABBAN ÉS FILMBEN LÁTHATTUK MÁR A VÁSZNON, TÖBB INTERJÚT IS OLVASHATTUNK RÓLA. TÖBBEK KÖZÖTT ARRÓL KÉRDEZTÜK, MILYEN NEHÉZSÉGEK AKADNAK A SZÍNÉSZI SZAKMÁN BELÜL, ÉS MIT LEHET EZEKBŐL MEGTANULNI.

NAGYON SOK CIKKET LEHET RÓLAD OLVASNI AZ INTERNETEN. PÁLYÁD KEZDETÉN HOGYAN VISELTED A NÉPSZERŰSÉGET, HOGYAN KEZELED EZT MOSTANÁBAN?

Megszoktam, hogy így van, hogy hozzá tartoznak bizonyos dolgok. Sokkal jobban tudom kezelni a dolgokat, amiket írnak, ahogyan írnak, valahogy normálissá vált. Most már tudom ezt a helyén kezelni. Ha ezt a szakmát csinálod, akkor ez is a velejárója. Viszont az elején sem gondoltam, hogy most úristen, nem tudom ki lettem hirtelen. Nyilván olyan is volt bennem, persze, csak sose volt bennem, hogy emiatt szeretnék színész lenni. Sokan, mikor döntenek, hogy sikerorientált pályát szeretnének választani, sokszor azt veszem észre, hogy eldől a mérleg abba az irányba, hogy jól fizetett legyen, jól pozicionáltak legyenek majd általa, és nem aszerint döntenek, amit a szívük súg. Ebből a szempontból nagyon azt érzem, hogy tiszta az utam, mert én abba az irányba indultam, amit éreztem, hogy nekem csinálnom kell.

ÁLTALÁBAN, AMIKOR AZ EMBER IDEGEN NYELVEN BESZÉL, KICSIT MEGVÁLTOZIK A HANGJA, EZZEL EGYÜTT A SZEMÉLYISÉGE IS. MENNYIRE ÉRZED MAGADON EZT A VÁLTOZÁST?

A magyar nyelv az egy hihetetlen bőséges, csodálatos nyelv, nagyon sokféleképpen ki tudod fejezni az érzéseidet, a gondolataidat. Én ezt próbálom keresni a többi nyelvben is, és néha azt érzem, hogy falakba is ütközök. Nyilván azért is van ez bennem, mert nem ismerem annyira, de azért, mondjuk, a

szlovák nyelvet már ismerem, és mégsem tudom úgy kifejezni magam, tehát más emberré is válok. Szoktam is mondani, hogy „gyerekek, annyira kár, hogy ti nem tudtok magyarul, nektek kéne megtanulni, mert akkor ti hallanátok, hogy magyarul én ki vagyok.” Nyilván, ha elvonatkoztatunk a verbalitástól, akkor ugyanaz vagyok, csak nyelvileg vagyok más picit. Elképesztő, hogy ez mennyit hozzáad az emberhez, meg mennyit el tud venni az emberből.

MENNYIRE SZOKOTT PROBLÉMA LENNI AZ AKCENTUSSAL, SZÍNÉSZKEDÉS, VAGY SZÖVEGTANULÁS KÖZBEN?

Ha az ember tényleg ezt a szakmát választja, akkor idegen nyelven is úgy kéne megszólalnia – akkor lesz talán nagyon foglalkoztatott – ha nincs akcentusa nagyon. Ha meg van, ha úgy fogadnak el, akkor az sajátod lesz, például én így vagyok a szlovák nyelvvel is. Ők már nem szinkronizálnak le, érezhető, hogy van egy kicsi akcentusom, de ők már úgy vannak vele, hogy már nem is akarnák, hogy más hangján szólaljak meg, mert ez már annyira hozzám tartozik. Viszont csehül az elején még leszinkronizáltak, de most már eljutottam ott is olyan szintre, hogy már nem. A Resistance, ami egy amerikai-francia-német film, ott az volt a lényeg, hogy mindenki francia vagy német akcentussal beszéljen – még Jesse Eisenbergnek is meg kellett tanulnia ezt. Kaptunk egy coach-ot, Los Angeles-ből volt a hölgy, próbált minket, a világ minden részéről érkező színészeket összehozni, hogy hasonlóan beszéljünk francia akcentussal. Én ott már jóval előtte felkészültem, hogy egyrészt menjem a szöveg

is, meg hogy úgy szólaltassam meg. Úgyhogy nagyon sok olyan év van mögöttem, ami stresszes volt ebből a szempontból, de olyan jó értelemben vett stressz volt.

SZERINTE MI AZ, AMIT AZ EMBER MEGTANULHAT A SZÍNÉSZI MUNKÁBÓL, ÉLETFORMÁBÓL?

Amit szerintem nagyon sokan nem tudnak, hogy nem egy kényelmes szakma ez. Fizikálisan is nagyon megterhelt vagy, mert sokszor van az, hogy nyarat veszünk fel télen, vagy a telet vesszük fel nyáron. Sokszor van az, hogy szinte a semmiben kell rohagálnod, mezitláb az erdő közepében, vagy a hidegben kell kint feküdnöd, vagy reggeltől estig kell zokognod. És a lelki dolog ugye, amikor ki-be járkálsz a különféle személyiségekbe, meg -ből meg át- meg keresztül, az megint nagyon veszélyeztetni tudja a te egyéniségedet és személyiségedet is. Meg kell tanulnod, hogy hogyan terápiazz magad ez után, meg színészkedés közben. Állandóan ott a teher rajtad, főleg, amikor kiválasztanak egy film főszerepére. Te viszed a hátadon az egész művet, és amikor jönnek

a kritikák, akkor nem az operatőrt, meg nem a dízlettervezőt becsmérlik, hanem téged vesznek mindjárt elő, mert minden rajtad vetül ki, és az ostor a te hátadon csattan. Állandóan ott vagy az előtérben, sokszor elmész valahová és nincs nyugtod, mert figyelnek, fotóznak, ír rólad a bulvár. Nagyon sok alázat kell szerintem ehhez a szakmához

is, mert ha a fejedbe száll a dicsőség, az megint nem jó. Úgyhogy szerintem ezt lehet tanulni, a nagyon sok kitarást, erőt, alázatot, együttérzést, empátiát, és ugye a csoportos munkát, az odafigyelést a másik iránt. Én ebből a szempontból nagyon sok embernek ajánlanám a színészetet, mert emberileg ez mind pozitív hozadéka ezeknek a dolgoknak.

MI AZ A MÓDSZER, AMIVEL MEG LEHET TARTANI A SAJÁT SZEMÉLYISÉGEDET, AMIVEL KICSIT ÖNMAGAD LEHETSZ MINDIG?

Nagyon tudatosnak kell lenni. Figyelmeztetnem kell magamat, hogy most igen, belebújok ebbe a szerepbe, ez most egy időszak, de utána visszatérek önmagamhoz. Így próbálok relaxálni, akár közben is, amikor játszom, figyelem azt is, hogy ne forduljak át, de a pillanatban tudjak lenni. Ez egy nagyon érdekes kettős dolog, ami bennem nagyon szépen kialakult. Egyrészt nagyon hiszek abban, hogy a pillanatot nagyon meg kell élned. Amikor játszom, akkor semmi sem fontosabb az adott helyzetnél, szituációnál. Viszont amikor végzek, akkor már arra fókuszálok, ami a környezetem, tehát a szeretteimre, a páromra, a családomra és önmagamra. Például nekem nagyon sokat segít az, hogy a természetre csatlakozok utána. A természet jelenléte vissza tud engem hozni, mert a színészet kicsit elrepit a fellegekbe, és ilyenkor nagyon kell ez a visszacsatolás. Szerintem ezért is hátborzongató az, hogy irtjuk ki magunk körül a természetet, mert közben ez segít minket ahhoz, hogy életben tudjunk maradni.

(Millei Anikó)

Az élelmiszerpazarlás ellen ökosan!

TE IS ÉSZREVETTED MÁR, HOGY SOKSZOR A KUKÁBAN VÉGZI AZ ÉTEL, AMIT MÉG MEG LEHETETT VOLNA MENTENI? MÁR A TERMELŐI, A KERESKEDELMI ÉS A VENDÉGLÁTÓI SZÉKTORBAN IS NAGY MENNYISÉG VÉGZI A SZEMÉTBEN, NEM IS BESZÉLVÉ A HÁZTARTÁSOKRÓL – PEDIG OTTHON IS RENGETEGET TEHETNÉNK, HOGY EZ NE ÍGY LEGYEN. KISS-SZABÓ ESZTERREL, A FELELŐS GASZTROHÓS ALAPÍTVÁNY KOMMUNIKÁCIÓS VEZETŐJÉVEL BESZÉLGETTÜNK A TÉMÁBAN.

MIT AZ AZ ÉLELMISZERPAZARLÁS?

Élelmiszerpazarlásnak azt nevezzük, amikor olyan élelmiszert dobunk ki, ami még ehető lenne; vagy ugyan már nem ehető, de hulladékká válása egy kis odafigyeléssel elkerülhető lett volna. Jellemzően ilyen eset, amikor elfeledkezünk például a hűtőben lévő paprikáról, és az megrothad, emiatt a szemétkukában végzi.

HOGYAN FÜGG ÖSSZE A KLÍMAVÁLTOZÁSSAL?

Az élelmiszeripar és a mezőgazdaság nagyban használja bolygónk energiáit. A Föld édesvízkészletének 70 százalékát a mezőgazdaság használja fel. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának negyedéért szintén a mezőgazdaság és az élelmiszeripar a felelős. Az élhető területeknek kb. fele mezőgazdasági használat alatt áll. Amikor kidobjuk az ételt, akkor mindazt az energiát, vizet, földterületet is a kukába dobjuk, amit az előállítására felhasználtak. Ezzel nagyban hozzájárulunk a klímaváltozáshoz.

MILYEN MÓDON ÉS KIK MÉRİK AZ ÉTELPAZARLÁS MÉRTÉKÉT?

Itthon a NÉBIH-nek (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal) van egy „Maradék nélkül” nevezetű programja, ami keretében kb. 5 évente végeznek méréseket, amibe háztartásokat vonnak be. Ilyenkor a háztartásoknak egy megadott ideig mérniük kell, hogy mennyi szerves anyag kerül a szemetesükbe. Az így kapott értéket egy főre, illetve népsűrűsége elosztva tudnak egy átlagot számolni.

MAGYARORSZÁG HOGYAN ÁLLUNK EU-S SZINTEN AZ ÉTELPAZARLÁSBAN? A HÁZTARTÁSOKBÓL VAGY AZ ÉLELMISZERBOLTOKBÓL KERÜL TÖBB ÉTEL A SZEMÉTKUKÁBA?

EU-s szinten egészen jól állunk. EU-s átlagban az élelmiszerhulladék 70 százaléka a háztartásokban keletkezik, a maradék 30% pedig a feldolgozási, valamint a kereskedelmi szakaszban.

Egy holland tanulmány szerint Magyarországon ez pont fordítva van. A hulladék 68 százaléka a feldolgozási szakaszban keletkezik, 32 százaléka pedig a kereskedelem és a háztartásokban. Ilyen szempontból a háztartások nálunk kevésbé pazarlók. Azonban az előállítási, feldolgozási és kereskedelmi szakaszban rengeteg hulladék keletkezik, ami a mezőgazdaság és a logisztika fejletlenségének tudható be.

LEHET TUDNI, ÉVENTE MENNYI ÉTELBŐL LESZ HULLADÉK MAGYARORSZÁGON?

Az előző évek méréséhez képest csökkent az élelmiszerpazarlás, a 2019-es adat szerint 65 kg / fő/ év, előtte ez 68 kg, de még ez is sok. Ha egy négytagú család veszünk alapul, akkor már egy tetemes mennyiségről beszélhetünk. Összeségében kb. 1,8 millió tonna élelmiszerhulladék keletkezik évente itthon.

MIT TEHETÜNK ENNEK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN?

Egyéni szinten apró lépésekkel is tudunk kezdeni. Például listával megyünk bevásárolni,

csak azt vesszük meg, amira valóban szükségünk van. Becsapós lehet, amikor a nagyobb kiszerelésű termék kedvezőbb áron kapható, mint az egyes kiszerelésű. Ha egy kétszemélyes háztartást nézünk, nem biztos, hogy időben el fog fogyni az a mennyiség. Ilyenkor érdemes a kevesebbet választani, mert ezzel is spórolunk, hiszen hogyha kidobjuk, akkor a pénzt is kidobjuk.

Egy másik tipp, hogy amit csak tudunk, próbáljunk meg felhasználni. Ha biztos forrásból szerezzük be az alapanyagainkat, akkor érdemes ezeket újrahasznosítani, például a céklahejéből chipset lehet készíteni, a levelekből levest.

Ha húsról beszélünk, akkor érdemes egész szárnyast vásárolni, és annak minden részét felhasználni.

design: Kőfaragó Anna

FELELŐS GASTROHÓS
Hűsödj velünk, egyéj jót!

NEM #ZEROFOODWASTE ETETEM A SZEMETESEM!

Csatlakozz te is, és egy hónapig próbáld meg a lehető legkevesebb élelmiszer-hulladékot termelni!

CSOKKENTSD AZ ÉLELMISZER-HULLADÉKOD!

Hogyan? Íme néhány tipp:

SZEMETES HELYETT KOMPOSZTÁLÁS

Végző esetben is érdemes távol maradni a szemestől: az ételek nagy része (az állati eredetű maradványokat kivéve) komposztálható. Jövőre a mai szikkadt zsemleiből készült humuszba ültethetsz paradicsmot akár a balkonodon!

MEDDIG FOGYASZTHATÓ

A 'fogyasztható' határidőt érdemes betartanod: a 'minőségét megőrzi' dátum viszont főleg útmutatás. Saját ítelőképeséged is használhatod ahhoz, hogy megállapítsd, ehető-e még az étel.

MARADÉK FAGYASZTÁSA

A megfelelően tárolt élelmiszer tovább friss és finom marad. Ha valamiből mégis túl sokat készítettél, lefagyaszthatod későbbre, még mielőtt megromlana.

OTTHON LÉVŐ ÉTEL ENNI

Érdemes tudni, milyen alapanyag van már otthon. Célszerű a közeli lejáratú termékeket megenni először, hogy biztosan ne romoljanak meg. Érdemes hetente egyszer abból főzni, ami otthon van, megnézni, mit rejt a hűtő, a mélyfagyaszto vagy a spejz. Izgalmas fogások születhetnek így.

BEVÁSÁRLÓ LISTA

Ha ellenőrsz a szupermarketek kampányainak, és csak azt veszed meg, amit megesez, több pénz marad a zsebedben.

ÉTEL MEGOSZTÁS

Ha túl nagy adag ételt készítettél, a munkatársaid vagy szomszédaid biztosan szívesen elfogadják ebédre; sőt, ételt több karitatív szervezetnek is felajánlhat.

GASTROHOS.HU - GASTROHOS.BLOG.HU - FACEBOOK.COM/FELELŐSGASTROHOS

Tárolási praktikákkal is tudunk tenni azért, hogy ne kerüljön az étel a szemébe. Ami gyakran meg szokott maradni, és a NÉBIH listáján első helyen áll, azok a péksütemények és a kenyér. Itt is érdemes nagyobb mennyiség esetén lefagyasztani. Ha mégis megszárad a kenyér, akkor készíthetünk belőle bundáskenyeret, melegszendvicset, piritóst, vagy zsemlemorzst.

Az is előfordulhat, hogy túl nagy mennyiséget készítünk egy ételből, és megunjuk. Ilyenkor érdemes lefagyasztani a maradékot. Nem is gondolnánk, mekkora élelmiszermentő ötletek ezek, pedig sokat segítenek.

HA MÉGIS KÉNYTELENEK VAGYUNK KIDOBNI AZ ÉLELMISZERT, Milyen LEHETŐSÉG VAN A NEM ÉLELMISZERKÉNT TÖRTÉNŐ ÚJRAHASZNOSÍTÁSÁRA?

Érdemes külön gyűjteni a szerveshulladékot. Ha nem ehető már az élelmiszer, akkor a

komposztálás a legjobb megoldás. A fővárosban több helyen van közösségi komposztáló, de ez otthon is megoldható beltéren, vagy a kertben.

MILYEN OKOKBÓL VÉGEZHETI AZ ÉTEL A SZEMÉTBÉ?

Ilyen ok lehet, ha többet vásároltunk, és nem vagyunk tisztában az adott étel romlandóságával. Itt különbséget kell tenni a minőségmegőrzési és a fogyaszthatósági idő között. Minőségmegőrzési ideje a tartós, száraz élelmiszereknek van. Ezek lejáratá után sem feltétlenül kell kidobni azokat. Ha nem avas, nincs benne bogár, nincs fura szaga, akkor még ehető.

Ha fogyaszthatósági idő szerepel a terméken, annak lejáratá után maximum 1-2 nap ehető még, ha nincs fura íze, állaga vagy szaga.

A nem megfelelő tárolás is lehet egy ok. Ha odafigyelünk arra, hogy a hűtőben a régi termékeket rakjuk előre, az

újakat pedig hátrébb, akkor ezek fognak először a kezünk ügyébe kerülni.

A nem megfelelő tárolásba tartozik az is, amikor olyan zöldségeket és gyümölcsöket teszünk egymás mellé, amik etánt bocsátanak ki, és amik erre érzékenyek. A leggyakoribb hiba a hagyma és a krumpli együtt tárolása, viszont ezek nem annyira nem kedvelik egymást, a krumpli hamarabb kicsirázik, és a hagyma is gyorsabban megromlik.

AZ ÉLELMISZERHULLADÉKOT HÁROM FŐ CSOPORTBA OSZTHATJUK: ELKERÜLHETŐ, POTENCIÁLISAN ELKERÜLHETŐ ÉS ELKERÜLHETETLEN. MIT JELENTENEK EZEK?

Elkerülhető élelmiszerhulladék minden olyan étel, amit még elfogyaszthatnánk, de nem tesszük valamiért, mert megromlott, vagy nem akarunk már belőle enni. A potenciálisan elkerülhető olyan dolog, ami ízlés kérdése, hogy elfogyasztsuk-e, pl. almahéj, csirkebőr, kenyérhéj. Elkerülhetetlen pedig a csontok, csutkák, amiket nem tudunk felhasználni, de mégis szerves hulladék.

MILYEN FONTOS TUDATOSNAK LENNI A KONYHÁBAN A MINDENNAPOK SORÁN?

A mezőgazdaságnak és az élelmiszeriparnak hatalmas ökológiai lábnyoma van. Azzal, ahogyan bánunk az élelmiszerekkel, nagyban hozzá tudunk járulni, hogy milyen lesz az elkövetkezendő 10-20-30 évünk. Minél előrébb haladunk a klímakatasztrófa felé, annál szélsőségesebb körülmények jönnek, amik nagyban hatnak a mezőgazdaságra, az élelmiszertermelésre. Ezáltal drágább lesz az élelmiszer. Érdemes figyelembe vennünk, lehet, hogy most könnyen hozzájutunk ételhez, és kevésbé tartjuk értékesnek, de ahogy haladunk előre, ezzel a hozzáállással egyre nehezebb lesz, ezért is érdemes már most is értékéknél tekinteni rá.

(Bihari Bernadett Luca)

Valóban környezetbarát az e-közlekedés?

A KLÍMAVÁLTOZÁS ELLENI HARCBA A KÖZLEKEDÉS JELENTI AZ EGYIK LEGNAGYOBB KIHÍVÁST, HISZEN KIBOCSÁTÁSA NEM HOGY NEM CSÖKKENT, DE AZ UTÓBBI ÉVEKBEN NŐTT A LEGNAGYOBB MÉRTÉKBEN. ÉPPEN EZÉRT AZ E-MOBILITÁSRA SOKAN EGYFAJTA SZENT GRÁLKÉNT TEKINTENEK, AMELY MEGSZÜNTETI A KÖZLEKEDÉS OKOZTA KÖRNYEZETI KÁROKAT. ÁM RENDRE NAPVILÁGOT LÁTNAK OLYAN TANULMÁNYOK, AMELYEK KIMUTATJÁK, HOGY EGY ELEKTROMOS AUTÓ TULAJDONKÉPPEN KÁROSABB A KÖRNYEZETRE, MINT A HAGYOMÁNYOS BELSŐÉGÉSŰ MOTORRAL RENDELKEZŐ TÁRSAI. VAJON MIÉRT NEM OLYAN EGYÉRTELMŰ EZ A KÉRDÉS, ÉS HA AZ ELEKTROMOS KERÉKPÁROKAT, ROLLEREKET VESSZÜK, TEKINTHETJÜK-E ŐKET KLÍMABARÁTNAK?

Ahhoz, hogy erre a kérdésre választ kapjunk, szükséges megérteni, hogy milyen kibocsátás kapcsolódik egy elektromos közlekedési eszközhöz, legyen az elektromos autó, kerékpár vagy roller.

Mindannyian „lelke” az akkumulátor, amelynek gyártása egyrészt ritkafémeket igényel, amelyek bányászata általában súlyos környezetterheléssel jár, másrészt pedig egy rendkívül energiaintenzív folyamat, amely így közvetetten széndioxid-kibocsátással jár. Olyannyira, hogy egy elektromos autó akkumulátorának gyártása akár a teljes életciklusa során kibocsátott szén-dioxid 40 százaléka is lehet. Ezen kívül az akkumulátor töltésekor felhasznált villamos energia termeléséhez köthető kibocsátás is sokat számít, ami országonként változik.

AUTÓ, ELEKTROMOS KERÉKPÁR VAGY TÖMEGKÖZLEKEDÉS?

„Az elektromos kerékpár esetén ilyen összehasonlításnak természetesen csak akkor van létjogosultsága, ha másfajta közlekedési eszközt vált ki, hiszen egyértelmű, hogy a környezetterhelése egy kizárólag emberi erővel hajtott kerékpárhoz képest nagyobb. Ezért az alapvető kérdés, hogy milyen más közlekedési eszköztől váltanánk elektromos biciklire” – mondta

Harmat Ádám, a WWF Magyarország Éghajlatvédelmi programjának vezetője.

Nézzük meg az erre vonatkozó eseteket egy példán keresztül, amelyben a munkahelyünk 15 km-re van, és autóval, tömegközlekedéssel, kerékpárral is ennyi távolságot kell megtennünk. Ha autóval járunk, 7 literes városi fogyasztást feltételezve egy átlagos benzines autó az oda-vissza összesen 30 km-es távon 5,2 kg szén-dioxidot bocsát ki.

Mivel egy elektromos kerékpár vásárlása mellett jellemzően az autónkat is megtartjuk,

és a tömegközlekedési eszközök is ugyanúgy járnak, ezért teljesen átfogó képet csak akkor kapunk, hogyha figyelembe vesszük az elektromos kerékpár teljes életciklusa során történt kibocsátását. Vagyis nem csak a töltéshez köthető széndioxid-kibocsátást vesszük számításba, hanem a gyártásnak, a szállításnak, a karbantartásnak és a hulladékkezelésnek is.

Egy új-zélandi tanulmány szerint a használat során történő emisszió a teljes kibocsátás nem egész 10 százaléka, a gyártáshoz pedig a teljes kibocsátás kb. 85 százaléka köthető.

Ennek az értéknek majd az 50 százaléka teljes életciklusra értendő, tehát az alapanyag gyártásától a felhasználáson át egészen a leszállításig. Mivel a ma kapható e-rollerek nagy részét (95% feletti is lehet ez a szám) Kínában gyártják, és az egyes alkatrészek majd 100 százaléka biztosan onnan kerül világszerte a felhasználókhöz, így maga a szállítás is igen nagy hányadot képez ebben az emissziós értékben.

Fontos beszélni a bérrollerek használatából fakadó széndioxid-kibocsátásról is. Ugyanis az egyes akkumulátor telepek merülése miatt az eszközöket be kell gyűjteni, majd azokat fel kell újra tölteni, hogy újra bevethetők legyenek. Ennek a folyamatnak is jelentős az energiaigénye, a tanulmány szerint ez további 43% CO₂ kibocsátásért felel.

Elmondható, hogy nem a forgalomban lévő rollerekkel van a baj, hanem ennél sokkal összetettebb a dolog. Bár olcsónak tűnnek az elektromos rollerek, mert környezetbarát technológiát használnak, de ezt az olcsóságot mégis a környezet sínyli meg.

A magánjellegű rollerhasználaton kívül létezik a bérrollerek jelensége (Budapesten is egyre több helyen találkozni ilyenekkel). Ezeknek a bérrollereknek az aktuális használati ideje nem ideális, cca. 30 nap, mely jócskán alatta van egy átlagos rollerhasználatnak.

Tehát ezek az eszközök csak abban az esetben tekinthetők környezetbarát közlekedési megoldásnak, ha robbanómotoros járművet, autót vagy motorkerékpárt váltanak ki. Amennyiben viszont gyalogos vagy kerékpáros közlekedés helyett alkalmazzák, akkor környeztkárosító megoldásnak számítanak.

Bár vannak hátrányai az elektromos rollerezésnek is, de be kell látnunk, hogy a jövőben az egyik legjobban elfogadott közlekedési forma lesz ez az elektromos kerékpárok mellett.

Az e-rollerek valójában az „utolsó mérföldek” megtételéhez a legideálisabbak, amivel csökkenthetjük a belvárosok forgalmi terheltségét, a parkolási gondokat, és a levegőtisztaságra lokálisan is előnyösebb.

(Bihari Bernadett Luca)

Így a teljes életciklusra vetített kibocsátás 0,2 kg CO₂/km, pontosan annyi, amennyi a budapesti tömegközlekedés kibocsátása.

Tehát elektromos kerékpárral akkor tudunk igazán környezettudatosak lenni, hogyha autóhasználatot váltunk ki, nem beszélve az így csökkenő lég- és zajszennyezésről, a közutak tehermentesítéséről.

MENNYIRE KÖRNYEZETBARÁT AZ ELEKTROMOS ROLLER?

Németországban 2019. júniusa óta több mint negyedmillió e-roller van már használatban, mióta hivatalosan is engedélyezték ezek részvételét a forgalomban, és ez a szám folyamatosan csak növekszik.

A bérbeadó cégek tonnaszám megspórolt CO₂-ról beszélnek, de egy új tanulmány szerint ez nem teljesen így van.

Maga a rollerhasználat természetesen CO₂ kibocsátás-mentes. Az Észak-Karolinai Egyetem tanulmánya más nézőpontból vizsgálta a kérdést, ők az eszköz teljes életciklusát vették alapul.

Az eredmény: a kutatók a felhasználás jellegétől függően 88-126 gramm CO₂ személyenként és kilométerenként a kibocsátás mértéke. Ez természetesen egy jobb érték, mintha a roller helyett autóval közlekednél, egy teljesen feltöltött diesel busznál pedig lényegesen rosszabb.

HA NEM INDUL A GÉPED, KÉRJED A PÉNZED!

JOGAINK A LÉGIKÖZLEKEDÉSSEN

VALAMENNYI TÖMEGKÖZLEKEDÉSI ESZKÖZ KÖZÜL A LEGTÖBB LEHETŐSÉGÜNK A JOGAINK ÉRVÉNYESÍTÉSÉRE A LÉGIKÖZLEKEDÉSSEN VAN. MÍG AZ EGYÉB KÖZLEKEDÉSI ESZKÖZÖK MÁR RÉGÓTA NAGY CÉLKÖZÖNSÉGNEK ÜZEMELNEK, A REPÜLÉS SOKÁIG EGYFAJTA KIVÁLTSÁG VOLT, AMIT CSAK A TÁRSADALOM LEGGAZDAGABBJAI ENGEDHETEK MEG MAGUKNAK. MIVEL MINDEN TEKINTETBEN DRÁGA ÜZLETNEK SZÁMÍTOTT, EZÉRT ÉRTELEMSZERŰEN AZ EMBEREK GARANCIÁT SZERETTEK VOLNA ARRA, HOGY MEGKAPJÁK, AMIÉRT FIZETTEK. SIKLÓSI MÁTÉ FOGYASZTÓVÉDELMI SZAKEMBERREL BESZÉLGETTÜNK ERRŐL, HOGY KÉPBE KERÜLJÜNK, HOGY MIT TEHETÜNK, HA GOND VAN A REPÜLÉSÜNKKEL.

A 2000-es évek közepén elkezdtek megjelenni a diszkont légitársaságok a piacon, aminek köszönhetően azóta minden korábbinál kedvezőbb áron lehet repülni. Azonban ennek hátulütőjeként egyre többször megjelent a késés vagy a járatkimaradás, és így a kárt szenvedő utasok. Tehát bármennyire is csábító időnként szinte fillérekért utazni egy nem túl távoli országba, nem csak a szolgáltatások minősége alacsonyabb színvonalú, hanem még garanciát sem vállalnak úgy, mint a hagyományos társaik. A fapadosokon, hogy az olcsóbb árat kompenzálják, több ülést zsúfolnak be, ezért kisebb az utas helye, ételt-italt nem tartalmaz a jegyár, csak egy pici csomagot vihetsz magaddal – minden másért fizetni kell. Ha pedig fizetsz, már nem is lesz olyan olcsó az utazás.

Összességében több kockázatot rejtenek a fapados gépekkel az utak – különösen, ha poggyász vagy átszállás is van a képben. Ezek a járatok árban, színvonalban és emiatt a jogok érvényesítési lehetőségében is közelítenek a közúti tömegközlekedési eszközökhöz. AZ EU területén egységes szabályok vonatkoznak utasvédelem terén a légitársaságokra, melyeknek így az egyik legszigorúbb kritériumrendszernek kell megfelelniük valamennyi közlekedést biztosító terület közül.

Amennyiben a járatot törölték, késik, vagy megtagadták a beszállást, a légitársaságnak kötelessége biztosítani az utas számára a kommunikáció lehetőségét. Ez 2022-ben amúgy már ritkán okoz akkora problémát, mint 2006-ban, hiszen mindenkinek van okostelefonja, és ha mobilnet nem is, de Wi-Fi minden repülőtéren található. Azonban a 2000-es években ez még jóval

körülényesebb volt, ezért kötelezték a légitársaságokat a kommunikációs lehetőségek biztosítására (telefonálás, e-mail küldés rokonnak, ismerősnek stb.). A külföldi telefonálás költségei is sokkal nagyobbak voltak – ezzel szemben ma már az Európai Unió belüli egységes roamingdíj van, tehát

ugyan a szolgáltatói kedvezmények nélkül, de változatlan tarifa mellett telefonálhatunk. 2 órát meghaladó késés esetén a várakozók étkezését is segítenie kell a légitársaságnak – erre bevett szokás, hogy ilyenkor kuponokat adnak, ami ugyan egy átmeneti megoldás, hiszen nem svédasztal, de szendvicshöz és vízhez juthatnak vele a várakozók.

A légiutasoknak ez előző, kommunikációval és ellátással kapcsolatos költségeken felül kártalanítási összeget írnak elő a jogszabályok késésre, járatkimaradásra, vagy akár a túlfoglalásra is. A kártalanítás összege függ attól, hogy hány kilométeres útra váltottunk jegyet, átlagosan 250 és 600 euró között van – természetesen a jegy árának visszatérítésén felül – mondta el Siklósi Máté. Számít még a késés időtartama is.

A túlfoglalás nem rendszerhiba, hanem egy alaposan kiszámolt üzleti stratégia, amit nemcsak légitársaságok, hanem szállodák is előszeretettel szoktak alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy arányosan 100 helyre nagyjából 120-130 jegyet adnak el ahhoz, hogy a kapacitásukat az adott napon végül maximálisan kihasználják, mert beleszámolják a lemondásokat is. Ezeket statisztikákból számolják ki, hogy mennyi utas szokta visszamondani akár az utolsó pillanatban is a foglalást. A legpontosabb számítások ellenére fennáll a veszély, hogy rendkívüli helyzetben mégis több utas jelenik meg a repülőtéren, mint amennyi hely van. Amennyiben ez bekövetkezik, akkor lesz, akit emiatt nem engednek felszállni a gépre, hiába van jegye, és rendben találtak mindent a papirokkal. Állójegy nincs, marad az átfoglalás, de ebben az esetben is jár a kártalanítás, és a légitársaságoknak segítenünk kell a folyamatot.

Mivel a kártalanítás összege olykor a jegy árának a többszöröse is lehet (különösen a fapados járatoknál), így értelemszerűen semelyik légitársaságnak nem esik jól ezeket kifizetni, szóval azt ne várjuk, hogy maguktól fognak segíteni, vagy hogy automatikusan jön a visszautasítás. A légitársaságoknak lényegében csak akkor van joguk mentesülni a kártalanítás alól, ha bizonyítják, hogy a késés vagy a törlés vis maior okra vezethető vissza. Ez azt jelenti, hogy a hiba előre nem látható és egyben elháríthatatlan volt. Nem kell ahhoz ügyfélszolgálatosnak lenni, hogy

A diszkont légitársaság (népszerű nevén „fapados légitársaság”) az olyan légitársaságnak a megjelölése, amely a 20. század vége óta a légitársaságok közötti nemzetközi árversenyben az átlagosnál olcsóbb járataival vesz részt. Az alacsonyabb ár rendszerint alacsonyabb kényelmi szolgáltatással jár. (Forrás: Wikipédia)

az ember kifogásokat találjon, de ebben az esetben valószínűleg kellően kreatív indokkal próbálnak lerázni minket a légitársaságok, vagy igyekeznek elérhetetlennek tűnni. Legjobb példa az időjárás, amely különösen nagyobb távolságok megtételekor változik, viszont előre nem látható oknak nem tekinthető. Jogalapja viszont nincs az ilyen megkerülő viselkedésnek, ezek inkább az érzelmre próbálnak hatni, vagy kedvét szegni a pórul járt ügyfeleknek.

Nem elég tisztában lenni a jogainkkal, hanem érvényesíteni is kell azt. Ebben szerencsére nem vagyunk egyedül, vannak légitársaságokra specializálódott vállalkozások is már, akik jutalék fejében megszerzik ezt az összeget, ami a jogszabály szerint jár a megkárosított ügyfeleknek. A szolgáltatásért külön pénzt nem kérnek, így lényegében kockázatmentesen megbízhatjuk őket, hiszen amennyiben nem járnak sikerrel, akkor ingyen volt. Cserébe viszont nem kell személyesen mindent intézni, amivel rengeteg időt és energiát spórolhatunk.

Közúti vagy hajós közlekedés esetén sokkal kevesebb védelem van késésekre, ezzel talán már mindenki találkozott Magyarországon. Ha törlik a járatot, akkor persze a jegyet normál esetben visszatérítik (ami jelentheti azt, hogy megadott határidőig kell visszaváltani, vagy beváltani egy másikra, vagy később felhasználható vouchert adnak), de kizárólag a légitársaságokra vonatkozik olyan általános és minden esetre kiterjedő jogszabály, mely szerint fogyasztóként a befizetett pénzen felül további kártérítésre vagyunk jogosultak. Az ismereteken felül viszont az aktív intézkedés is szükséges, amennyiben baj van, és a pénzünkhöz szeretnénk jutni.

(Hegyi Vivi, Horváth Ádám)

Életre nevelni

IDÉN NYOLCADIK ALKALOMMAL ÉRKEZIK A SULIKBA A PÉNZ7 - PÉNZÜGYI ÉS VÁLLALKOZÓI TÉMAHÉT. A PROGRAM AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA FELSŐ TAGOZATÁTÓL KEZDVE EGÉSZEN A KÖZÉPISKOLÁSOKIG SZÓL MINDEN TANULÓNAK. A CÉL, HOGY AZ ÉLETRE - PÉNZÜGYI TUDÁS OLDALÁRÓL IS - FELKÉSZÜLT DIÁKOK LÉPHESSENEK MAJD KI A NAGYBETŰS ÉLETBE. BALOGH LÁSZLÓVAL, A PÉNZÜGYMINISZTERIUM PÉNZÜGYPOLITIKÁÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRÁVAL BESZÉLGETTÜNK A PÉNZ7-RŐL, VALAMINT EGY FONTOS INTÉZMÉNYRŐL, AZ EGÉSZSÉGPÉNZTÁRAK RENDSZERÉRŐL IS.

MIRŐL SZÓL A PÉNZ7?

A PÉNZ7 egy 8 éve ismétlődő, egy hetes, tematikus iskolai eseménysorozat (általános iskola felső tagozatában és középiskolákban), melynek keretében a diákok pénzügyi ismeretekkel, a helyes pénzügyi magatartással, pénzügyi feladatokkal foglalkoznak az órákon a pedagógusokkal együtt. A munkát a pénzügyi vagy a vállalkozói világból érkező gyakorlati szakemberek, önkéntesek segítik. Ezen a héten, kicsit kiszakadva a hétköznapokból, a pénzügyekkel, mint külön témával lehet foglalkozni. Az iskola feladata az életre nevelés, így nem kell magyarázni, hogy miért fontos az életünket nagyon meghatározó pénzzel is foglalkozni. A diákok fokozatosan megismerkednek azokkal a helyzetekkel, folyamatokkal és fogalmakkal, amelyek nagyon fontosak, amikor kilépnek az „nagybetűs életbe”. A PÉNZ7 nem a mi találmányunk, ez egy

nemzetközi kezdeményezés, melynek van egy európai és egy globális változata is. Általában tavasszal indítják, az iskolák önkéntesen jelentkezhetnek rá. Tavaly Magyarországon mintegy 1100 iskola vett benne részt, így körülbelül 170 000 diákot tudtunk elérni. Az elmúlt hét év alatt már több mint 1 millió diák találkozhatott itthon a programmal.

MIÉRT ÉRI MEG CSATLAKOZNI?

A diákok és az oktató pedagógusok számára is egy kis kilépés a megszokott hétköznapokból ez a téma, az ekkor megszerzett tudás pedig biztosan segít az életben a diákoknak. A pénzügyeket kikerülni nem lehet, az életben azok már a diákkortól nyugdíjas korig jönnek velünk szembe. És vannak kockázatai is, így érthető, ha többen tartanak is tőle. Azonban ha megismerjük a biztonságos utakat a pénzvilágban, akkor nincs mitől félnünk, ki lehet igazodni. Ha ez sikerül,

akkor bizony jó hasznát vesszük ennek az életünk során. Az ösztöndíj beosztásától kezdve a családalapítás kiadásain át a lakásvásárlásig sok teendőnk van és lesz a mindenkori pénzünkkel. A megszerzett pénzt be kell osztani, okosan kell takarékoskodni, meg kell őrizni az értékét, tartalékokat kell képeznünk nem várt eseményekre is. A pénz világa körbevesz bennünket, behálózza a hétköznapjainkat, így a legjobb azt alaposan megismerni.

MILYEN TÉMA KÖRÉ ÉPÜL AZ IDEI PÉNZ7?

2022-ben március 7. és 11. között kerül megrendezésre a PÉNZ7, mely idén a Pénzügyi tervezés, megtakarítások címet viseli, tehát az előrelátó pénzügyi tervezés a fő témája. A PÉNZ7 egyszerre pénzügyi tudatossági és vállalkozói tudatossági témahét, utóbbi témakör pedig az Innovál – vállalkozz okosan!

Balogh László, helyettes államtitkár

címet viseli. A szakképző intézményekben, ahol olyan szakmát tanulnak a fiatalok, hogy a végén nagy valószínűséggel vállalkozóvá válnak, ott a pénzügyi képzésen túlmenően vállalkozási ismeretek átadása is zajlik. Tavaly online kényszerültünk megtartani a programokat, így a személyes kapcsolat, a szemkontaktus, a reakciók hiányoztak. Ebben az évben újra jelenléti oktatás lesz, így sokkal élvezetesebb lesz ott lenni az osztályteremben diáknak és előadónak egyaránt.

HA MÁR MEGTAKARÍTÁSOKAT EMLÍTETTE: A JÁRVÁNYHELYZET MIATT FÓKUSZBA KERÜLT AZ EGÉSZSÉGÜGY, A MEGLÉVŐ BETEGSÉGEINK, A PREVENCIÓ, EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD. AZ EGÉSZSÉGÜNKKEL PÉNZÜGYI SZEMPONTBÓL IS ÉRDEMES IS FOGLALKOZNI. KÉT FOGALMAT KELL ELKÜLÖNÍTENÜNK: MI A KÜLÖNBÉG AZ EGÉSZSÉGPÉNZTÁR ÉS AZ EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁS KÖZÖTT?

Az egészségbiztosítás olyan, mint bármilyen biztosítás. Előre nem látható kockázat ellen köthető, így, ha hirtelen betegek leszünk, műtetre kerül sor vagy ellátást kell kapnunk, akkor a biztosító bizonyos feltételek mellett fedezi a költségeinket vagy annak egy részét. Hasonló, mint egy autóbiztosítás: nem célozom balesetet szenvedni vagy okozni, és ugyanígy nem cél betegnek lenni és orvoshoz rohagálni. De ezek a nem várt események időnként mégis bekövetkeznek. Így az előre nem látható eseményekre, megbetegedésre, de valószínűsíthető kockázatokra köthetünk egészségbiztosítást. Havonta fix összegek mellett a feltételek figyelembevételével kompenzáció ad, ha mégis történik valami bajunk.

Ezzel szemben az egészségpénztár egy öngondoskodási forma, ahol az egészségünkre szánt pénzünk egy saját számlán gyűjtjük. A pénztár az ott felgyülemlt összeg erejéig vállalja a költségek fedezését. Az egészségpénztárak nonprofit intézmények,

ezekbe önkéntesen tagként beléphetünk. Akik ezt megteszik, azok befizetnek bizonyos összegeket egy egyéni számlára, amit később csak az egészségükre, gyógyításukra, kezelésekre költhetnek. Az egészségpénztár annyit fedez a költségeinkből, amennyi a számlánkon van. A befizetett pénzt, amit nem használtunk még fel, a pénztár befekteti, hogy ne veszítsen az értékéből, sőt akár hasznot is hozzon. A hozamot a következő évben arányosan hozzáadják a megtakarításunkhoz. Tagnak lenni azért is megéri, mert az állam is támogatja a pénztári tagságot azáltal, hogy a befizetett összeg 20%-át a személyi jövedelemadó bevallásban visszatéríti, vagyis ez az összeg is hozzáadódik az egészségpénztári megtakarításhoz vagy választható módon az önkéntes nyugdíjpénztári számlánkhoz.

MIRE HASZNÁLHATÓ FEL AZ EGÉSZSÉGPÉNZTÁRBAN GYŰJTÖTT ÖSSZEG?

Egészségpénztárból lehet fizetni magánorvosi számlákat, kezeléseket, képalkotó diagnózist, fogorvost, gyógyszereket, gyógyászati segédeszközöket – például szemüveget is. Ezekre már sajnos fiatal korban is szükség lehet.

SZŰRŐPROGRAMOKRA IS HASZNÁLHATÓ EZ A MEGTAKARÍTÁS?

Az egészségpénztár a prevencióra, tehát előszűrésre is ösztönzi a tagokat. Ez nagyon fontos az egészségmegőrzés szempontjából. Számos betegség van, amely szűréssel időben észrevehető és kezelhető, nem kell megvárni, amíg tüneteket is okoz. Például az UV-sugárzás miatt ajánlott évente bőrgyógyászati szűrést végeztetni, hogy időben észrevegyék az esetleges rosszindulatú elváltozásokat. Vagy a lányoknak ilyenek a nőgyógyászati szűrővizsgálatok, a rendszeres fogászati szűrés, de hosszan sorolhatnánk. Az egészségpénztár döntő esetben tartalék összeg az egészségünkre, amit az ember előrelátóan félretesz. Számos esetben a munkaadó az alkalmazottja javára is teljesít befizetéseket. Így sokkal nagyobb biztonságban vagyunk, van mire támaszkodnunk, ha valamilyen váratlan egészségügyi problémánk támad akár nekünk, akár a család valamelyik tagjának.

(Hegyvi Vivi, Horváth Ádám)

NEM MINDEN SZABÁLYSZEGÉSBŐL LESZ BALESET, DE MAJD NEM MINDEN BALESET SZABÁLYSZEGÉSKÉNT INDUL

VEZETNI NEM FELTÉTLEN BIZTONSÁGOS – SZOMORÚ KIMONDANI, DE ÍGY VAN. FŐLEG AKKOR NEM BIZTONSÁGOS, HA NEM ELÉG FONTOS SZÁMUNKRA A SZABÁLYOK BETARTÁSA, ÉS NEM TESZÜNK MEG MINDENT A BALESETEK ELKERÜLÉSÉNEK ÉRDEKÉBEN. DR. MAJOR RÓBERT RENDŐR EZREDESEL, A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM DOCENSÉVEL BESZÉLGETTÜNK A KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGRÓL ÉS A BALESETMEGELŐZÉSRŐL.

ÖN SZERINT MI A LEGGYAKORIBB HIBA, AMELYET A KÖZLEKEDÉS SORÁN, AKÁR GYALOGOSKÉNT, AKÁR SOFŐRKÉNT ELKÖVETÜNK? TALÁN VANNAK OLYAN DOLGOK, AMELYEKET ÚGY CSINÁLUNK, HOGY MÁR FEL SEM TŰNIK NEKÜNK.

A legnagyobb hiba, hogy nem tartjuk be a közlekedés szabályait. Természetesen ezt nem mindig szándékosan tesszük, legtöbbször ezt a figyelmetlenségre lehet visszavezetni. Egy biztos: a közlekedési balesetek azért következnek be, mert valamilyen résztvevő általában egy világos, jól értelmezhető szabályt megszeg.

MENNYIRE VAN JELEN MA A KRESZ-OKTATÁS AZ ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPISKOLÁKBAN? HA ESETLEG JOBBAN JELEN LENNE, AKKOR MEGELŐZHETŐBBEK LENNÉNEK A BALESETEK?

Ez egy bonyolult kérdés, mert maga a KRESZ-oktatás a járművezető képzés része. Ezzel szemben az iskolai oktatásban nem a szabályok megtanításának van jelentősége, hiszen egy fiatalnak a közlekedés alaplogikáját kell elsajátítania. Azt, hogy empátiával és toleranciával nézzünk egymásra, partnerként tekintünk a többi közlekedőre. A szabályismereteket erre az attitűdre lehet építeni, hogy mire a vezetői engedélyre jogosultak lesznek, addigra tisztában legyenek ezekkel. Ha ezt fel tudjuk építeni a jövőben, akkor jóval kevesebb baleset fog történni hazánk útjain.

SZÜLŐKÉNT IS LEHET VALAMENNYI TUDATOSSÁGOT BEÉPÍTENI A GYEREKEK ÉLETÉBE A KÖZLEKEDÉSSSEL KAPCSOLATBAN. HOGYAN LEHETNE EZT A LEGHATÁSOSABBAN TENNI?

A szülő nagy felelősséggel tartozik a gyermeke felé. Büszkék vagyunk arra, amikor látjuk, hogy azok a tanulók, akikkel foglalkoztunk, azok rászólnak a szüleikre, mikor azok nem helyesen közlekednek. Azt látjuk, hogy leggyakrabban a fiatalok azok, akikben tudatosult a biztonságos közlekedéshez való hozzáállás. Itt van egy nagy felelőssége a szülőknek, hogy ne ássák alá az oktatási rendszerben megjelenő közlekedésbiztonsági nevelést.

EGYETEMI SZINTEN LEHET TANULNI A KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGRÓL A KÖZBIZTONSÁGI TANSZÉKEN. HOGYAN KELL EZT ELKÉPZELNI?

Nagy mértékben fektettünk hangsúlyt erre nálunk az egyetemen, a Rendészettudományi

Karon, hiszen itt rendőrtiszt képzés folyik – illetőleg kisebb létszámban magánbiztonsági szakemberek is tanulnak nálunk. Hajlamosak vagyunk a rendőrségen számonkérni a közlekedésbiztonság alakulását, pedig nem lehet egyedül a hatóságtól elvárni, hogy „kikényszerítsük” a szabálykövető magatartást. A rendőrség az csak egy szegmense ennek. Ez egy összetársadalmi feladat és felelősség. E feladatrendszernek a rendőrségre háruló elemei a leghangúlyosabbak az oktatás során. Más szóval: ez a képzés a leendő szakembereknek szól.

ELÉG FIATALON IS MEG LEHET SZEREZNI A JOGOSÍTVÁNYT. LEHET LÁTNI EBEN VALAMILYEN TENDENCIÁT? ÉRDEMESEBB VÁRNI NÉHÁNY ÉVET A MEGENGEDETT KORHATÁR UTÁN VAGY JOBB, HA MINÉL HAMARABB BELEVÁGUNK, ÉS MÁR FIATALON RUTINT SZERZÜNK A VEZETÉSBEN?

Változik a világ! Néhány évtizeddel ezelőtt kuriózumnak számított az, aki vezetői

Dr. Major Róbert

engedéllyel rendelkezett. Ma pedig már szinte elképzelhetetlen az élet annak megszerzése nélkül. Ebből következően a fiatalok többsége az életkor betöltésével azonnal elkezdti a képzést és megszerzi a vezetői engedélyt. Szerintem ezzel semmi probléma nincsen. Azzal viszont már igen, hogy a megszerzett vezetői engedély birtokában hiányzik belőlük az a felismerés, hogy néhány óra vezetés és egy sikeres vizsga után még nincsenek ennek a „szakmának” a csúcscsalakalmazói között. Van erre a jogszabályban is egyfajta megoldás, az úgynevezett kezdővezetői engedély, amellyel csak bizonyos korlátozásokkal vehet részt a forgalomban. Én azt tartanám indokoltnak, ha ezek a rendelkezések a jövőben lényegesen bővülnének – például ne vezethessenek éjszaka egyedül, vagy ne vezethessenek meghatározott teljesítmény feletti járművet.

A KÉT ÉVE TARTÓ VILÁGJÁRVÁNY MIATT HOGYAN VÁLTOZTAK MEG A KÖZLEKEDÉSI SZOKÁSAINK TÖMEGKÖZLEKEDÉS HASZNÁLATÁBAN ÉS SOFŐRÖK MAGATARTÁSÁBAN?

Azt láttuk a járvány kapcsán, hogy drasztikus mértékben csökkent a közlekedés és az ehhez kapcsolható balesetek száma. Nem gondolnám, hogy ez elsősorban a járművezetők nagyobb fegyelmezettségének köszönhető, hanem egyszerűen kisebb lett a forgalom. Azt is látjuk, hogy a notórius szabályszegők a pandémiás korlátozások ellenére is ittasan vezettek az utakon. Összefoglalva: bizonyos szabályszegések száma nem csökkent, de a balesetek száma nagymértékben.

VANNAK RÉGIÓKRA VAGY ORSZÁGRÉSZEKRE JELLEMZŐ MINTÁK, AMELYEK A KÖZLEKEDÉSBEN MEGMUTATKOZNAK MAGATARTÁSBAN VAGY KLASSZIKUS HIBÁKRA VONATKOZÓAN?

Van, csak nem biztos, hogy mi tudunk róla. Teljesen mások a nagyvárosban való közlekedés veszélyei, mint a tanyavilágban történőek. A belvárosban valószínűleg nem fogunk találkozni vadonéló állat elütésével, míg a külterületen ez állandó probléma. Ott erre kell felhívni a vezetők figyelmét, míg a városban a váratlan magatartást tanúsító gyalogosokra és kerékpárosokra. Vannak ilyen jellegzetességei egy-egy területnek, de az nem mondható, hogy ez regionális. Inkább a közlekedés szűken vett környezete az, ami meghatározza az ott tipikusan előforduló szabályszegéseket és az ebből következő baleseti okokat.

(Hegyi Vivi, Németh Máté)

SZÁÁÁZNYOLCVAN!

KOCSMASPORTKÉNT INDULT, MA MÁR EURÓPÁBAN IS HIHETETLENÜL NÉPSZERŰ JÁTÉK A DARTS, AMELY HAZÁNKBAN IS AZ EGYIK LEGKEDVELTEBB SPORT LETT AZ ELMŰLT ÉVEKBEN. KÜLÖNÖSEN AZ ÉV VÉGI/ÉV ELEJI IDŐSZAKBAN TAPADNAK RENGETEGEN A TV-KÉPERNYŐK ELÉ, HOGY AZ AKKOR MEGRENDEZENDŐ VILÁGBAJNOKSÁGON SZURKOLHASSANAK KEDVENCŰKNEK. DE MÉGIS HONNAN INDULT EZ AZ EGÉSZ? MI TETTE ILYEN NÉPSZERŰVÉ? ÉS MI A HELYZET VELE MAGYARORSZÁGON?

A DARTS TÖRTÉNELME

A legenda szerint egy megfáradt angol íjász télen megunta a hidegben való gyakorlást és inkább bevonult egy akkori „pub” melegébe, ahol a nyílvevesszőből levágott darabokat kezdett egy farönkbe dobálni. Ezen felbuzdulva egy másik íjász is mellé állt és elkezdett versengeni vele, ezzel pedig megszületett a játék.

Az első szabályokat az 1890-es években dolgozták ki a sportág hazájában, Nagy-Britanniában. A brit szövetség 1924-ben jött létre, amivel hivatalosan is kimondták, hogy a darts sport és ügyességi játék. Innentől kezdve folyamatosan fejlődött, 1973-ban megalakult a British Darts Organization (BDO), ennek köszönhetően pedig már a televízió is sugárzott mérkőzéseket. Ma a legismertebb szervezet a Professional Darts Corporation (PDC), amely évente több, mint 10 millió font pénznyereményt oszt ki a versenyein résztvevő profi játékosok között.

SZABÁLYOK

A darts népszerűségének egyik kulcseleme, hogy nem kellene bonyolult eszközök a játszásához, emellett a szabályok sem nehezek. A két játékos 237 cm-re áll a falon 173 cm magasan rögzített tábla előtt és felváltva dobnak. Egy leg 501 pontból indul és az nyer, aki előbb éri el a 0 pontot, még hozzá úgy, hogy az utolsó nyila a dupla szeptort találja el. A játékosok 3-3 nyilat dobak egy körben, ezeknek az összege pedig megadja a dobás értékét. A legtöbb esetben a meccsnek nyert legek alapján döntenek el. Viszont például a világbajnokságon szetteknek kell nyerni, ez esetben egy nyert szetthez 3 legben kell győzni.

A dartsnak két fajtáját különböztetjük el nyilak alapján: steel és soft. Ahogyan a nevéből is kitalálható, a steel nyilak fémheggyel rendelkeznek, míg a softok esetében ezek a hegyek műanyagból vannak, emiatt egy soft tábla máshogy is néz ki, mint egy steel. Számolás szempontjából is van különbség, mivel a steel játékokban az számított pontnak, amit a játékos a táblából kivett, soft esetében pedig az, amit a számoló gép megad.

NAGYOBB VERSENYEK

A dartsversenyek közül a legismertebb, a már korábban említett PDC által szervezett egyéni világbajnokság, amely minden évben december közepétől a következő év januárjának elejéig tart. Ennek a helyszíne pedig a londoni Alexandra Palace. A verseny egyenes ágú kieséses rendszerben zajlik végig, tehát aki veszít, búcsúzni kényszerül. A pénzdíjazás is ezen a tornán a legmagasabb, a győztes 500 ezer fonttal térhet haza.

Nem csak egyenes kieséses rendszerű tornák léteznek a sportban, erre pedig a legjobb példa az általában februártól májusig tartó Premier League. Ebben a ligában 10 játékos mérkőzik meg egymással egy forduló rendszerben, majd a legjobb 4 közül kerül ki a győztes. A mérkőzések csütörtökönként vannak, és az Egyesült Királyságon kívül Hollandiában és Berlinben is rendeznek idén fordulókat. A 10 játékost úgy választják ki, hogy a világranglista első négy helyezettje automatikusan kvalifikálja magát, őket pedig hat játékos egészíti ki szabadkártyásként.

A LEGNAGYOBB IKONOK

A sport valaha volt legnagyobb alakjának szinte kétségkívül az angol Phil Taylort tartják, aki tizenhatszor tudta elhódítani a világbajnokságot (2 BDO – 14 PDC). A „The Power” néven ismert játékos 92 PDC nagytornán jutott a döntőbe pályafutása során, ebből pedig hetvenkilencszer ő vonulhatott le győztesen. 2010-ben történelmet írt, amikor ő lett az első játékos, aki televíziós meccsen két kilencnyilas leget produkált. Ez azt jelenti, hogy kétszer sikerült neki a dartsban leggyorsabb és legnehezebb módszerrel kiszállnia, ami addig sosem fordult elő. A profi játéktól 2018-ban vonult vissza.

A darts történetében hatalmas szerepet játszott Eric Bristow, aki 5 alkalommal nyert világbajnokságot, még a BDO keretein belül. Emellett ő fedezte fel egy kocsmában Taylort is.

Első kiemelkedő játékosnak John Lowe-t lehet mondani, ő volt az első, aki televíziós kilencnyilast ért el.

Napjainkban alighanem a leghíresebb játékos Michael van Gerwen. A 32 éves holland játékos mellett, hogy háromszoros világbajnok, ő tartja a legmagasabb átlag rekordját olyan mérkőzésen, amit a TV közvetített. A brutális, 123.40-es átlagot 2016-ban dobta az angol Michael Smith ellen. Mellette még a

friss világbajnok Peter Wright is kitűnik a mezőnyből, nem csak játékaival, hanem extra megjelenésével is. Rajtuk kívül pedig ne feledkezzünk meg Gerwyn Priceról sem, aki jelenleg vezeti a PDC világranglistáját.

DARTS MAGYARORSZÁGON

Ahhoz, hogy pontosabban megértsük a darts mai magyarországi helyzetét, Ziegenhám Medárdal beszélgettünk, aki a magyar darts egyik legismertebb szakkomentátora.

„Az, hogy Magyarország most a térségben darts szempontjából hogyan áll az egy érdekes és nehéz kérdés” – kezdte Ziegenhám Medárd. „Azt látom, hogy a Covid-időszakát igencsak megsínylette a sport, emellett a játékosok felkészülése miatt is kicsit esett a színvonal. Vannak olyan országok, akikkel sajnos nem vagyunk egy kalap

alá vehetők, ilyen például Lengyelország, ahol több magasabban jegyzett játékost is találunk. Magyarország jelenleg Szerbiával és Romániával képvisel szerintem azonos játékerőt, ha a környező országokat nézzük.”

„Az utánpótlás szempontjából viszont jóval jobb a helyzet. Tizenhat ország szokott utánpótlás tornákra járni, ezek között ott van a magyar is. Viszont azt tapasztaljuk, hogy rajtunk kívül a csehek azok Kelet-Európából, akik jó utánpótlással rendelkeznek.”

A hazai szurkolók viszont örülhetnek, hiszen azután, hogy 2021 szeptemberében a PDC sorozata, a European Tour hazánkba látogatott, újabb tornák várhatóak. „Májusban ismét egy nagyobb esemény lesz Budapesten, a Hungarian Darts Show.” Ezen az eseményen táblához áll Michael van Gerwen, valamint Fallon Sherrock is, az első női játékos, aki meccset tudott nyerni világbajnokságon. „Emellett pedig minden dolog megvan arra, hogy az elkövetkező időszakban újabb versenyek legyenek hazánkban.”

(Lendvai Martin)

DÉVÉNYI TAMÁS:

„MÁR CSAK A NÖVÉNYEKET NÉZEM, MERT AZOKBAN LEHET BÍZNI”

EGY OLYAN VÁROS HATOTT DÉVÉNYI TAMÁSRA FIATALKORÁBAN, MELY MA EGY ELNÉPTELENEDŐ MEGYE KÖZPONTJA. HOGYAN ÉLI EZT Ő MEG SZEMÉLYESEN? MI VEZETETT ODA, HOGY VÉLEMÉNYE SZERINT ELTŰNTEK A NÉZNIVALÓ HÁZAK HAZÁNKBAN? ELMENNE A RÁC FÜRDŐBE, HA MEGNYÍLNA? EZEKRŐL BESZÉLT LAPUNKNAK A YBL MIKLÓS-DÍJAS ÉPÍTÉS.

MIÉRT KEZDETT ÉRDEKLŐDNI AZ ÉPÍTÉSZEZET IRÁNT?

Salgótarjánban voltam gyerek. Volt nagy kert, a végében patak, erdő. Tökéletes gyerekkori helyszín. A város, mint aránylag friss megyeszékhely, akkor került abba a lélektani és fizikai helyzetbe, hogy hirtelen átpozicionálta az akkori hatalom. Az új megyeszékhelyhez az a „nincstelen Tarján”, ami a háború előtt jellemző volt, nem igazán stimmel. Akkor az volt a döntés, hogy itt egy új, szocialista várost kell létrehozni. Mivel egy völgyben van, gyakorlatilag azt jelentette, hogy majdnem mindent lebontottak, rengeteg új ház épült. A nagy átépítésnek része volt az, hogy a külterületen lakók egy részét beköltöztették a belvárosba, és fordítva. Hogy politika volt-e, hogy egyre kevesebb ember ismerje egymást vagy sem, azt nem tudtam akkor, és nem tudom most sem. Beköltöztünk a város közepébe. Egy folyamatos építés alatt lévő, gyerek számára szintúgy nagyon érdekes közegbe. Én akkor voltam negyedikes, ez az egyik legfogékonyabb kor. Egyik oldalról fantasztikusan lehetett bandázni. A rengeteg építkezés csomó lehetőséget teremtett erre. Maga az építés nagyon meghatározó dologgá vált, plusz apukámnak volt egy rokona, akinek küldték az Építőművészet című újságot. Nyilván fogalmam sem volt az építészetről, de láttam egy nagyon jó minőségű, vastag papírra nyomott magazint – ami abban az időben abszolút nem volt természetes –, és ez így megmaradt bennem. Ez a környezet inspirált, és voltak barátaim is, akiket ez érdekelt. Nem volt kérdés, hogy a gimnázium után hova jelentkeznek.

GONDOLOM, AKKOR NEM NÉZI JÓ SZEMMEL, HOGY SALGÓTARJÁN EGY ELNÉPTELENEDŐ RÉGIÓ KÖZPONTJA JELENLEG.

Abszolút nem. Most tartották télen a XXX. Országos Műemlékvédelmi Konferenciát, ami pont azért volt Salgótarjánban, mert ez egy csökkenő város, nagyon jelentős modern építészeti örökséggel, ami gyakorlatilag nem nagyon tűnik értéknek az ott élők számára.

Azokban a helyi értékekben, amikre fel lehet építeni egy új város koncepcióját, nem találja a helyét az akkori modern építészet, pedig nemcsak, hogy helyi vagy országos, hanem nemzetközi értelemben is egy nagyon jelentős. Megérdemelné, hogy büszke legyen az ott élő emberek sokasága erre, miközben ahogy mondtam is, a megszületése egyáltalán nem a demokrácia jegyei között történt, de jó építészek kaptak munkát és szép, jól használható

Dévényi Tamás

épületeket terveztek többnyire, amik aránylag normális minőségben meg is valósultak. De mára ebből sok minden elveszett. Van itt feladat bőven, és valóban nagyon szomorúan szemlélem, ami ott most (nem) történik.

MELYIK MUNKÁJÁRA A LEGBÜSZKÉBB?

Nem tudok kedvenc házat választani! Van közöttük egészen kicsi, egy nyaraló a Lupa-szigeten vagy mondjuk a Várkert Bazár, a 4-es metró Rákóczi téri megállója. Büszke vagyok a házakra, büszke vagyok a megbízókra, azokra az építőkre, akik ezeket a házakat létrehozták. Mindig az aktuális munka a legfontosabb! Abba mindent nagyon bele kell rakni, és aztán ami elkészült, azt gondozni kell, hogy meg tudjon maradni. Ilyen szempontból a legfurább talán a Rác fürdő, ami most már 12 éve van készen. Sose nyitott meg. Nagyon remélem, hogy végre elindul valami, és talán 1-2 év múlva fürödni is lehet majd benne!

MEGLÁTOGATJA A RÁC FÜRDŐT, HA KINYIT?

Naná, hogy megyek! A fürdő az egy olyan valami, ami hogyha nem működik, akkor nem lehet elképzelni, hogy milyen. Nagyon-nagyon szeretném, hogy sok ember legyen benne. Ez olyan, mint amikor az ember elmegy egy nagyon jó étterembe, de nincs ott senki, akkor valamiért nem érzi olyan jól magát, mint amikor ugyanabban az étteremben ugyanazt az ételt hozzák ki, de vannak emberek körülötte. Van egy mentális része is az életnek, a fürdő ilyen szempontból az egyik kiemelt helyszín. Nagyon várom már, hogy egyszerű polgárként mehessek el a Rác fürdőbe!

EGY KORÁBBI INTERJÚJÁBAN AZT NYILATKOZTA, HOGY „ELFOGYTAK A NÉZNIVALÓ HÁZAK”. MI VEZETHETETT ENNEZ A HELYZETHETZ?

Nagyon vissza kell menni időben. A második világháború után közvetlenül még a falukép

majdnem egységes volt Magyarországon. Mérföldes szegénység is kellett ahhoz persze. '45 után új világ jött... Ennek az egyik alapmondata volt, hogy „A múltat végképp eltörölni!”. Ez az önmagában is igazán nevelésdolog nagyon komoly építészeti következményekkel járt. Kockaházak váltották fel a régi parasztházakat. Ezek a házak megtagadták a régi ember-természet viszonyt, és nagyon is tudtak egy új életformát megjeleníteni. Nincs kapcsolat a háznak azzal a földdel, amiből a parasztházak kinőttek. Megszűnt a kapcsolat a földdel. Az, ami ma látható országszerte, hogy nagyon kevés a megművelt kiskert, igazából a legtöbb földterület géppel, közép- vagy nagybirtokszerűen van művelve. Kevés állatot látunk a határban és főleg kertekben. Ez mind-mind innen indul. Ha elmegyünk Magyarországon túlra, akkor azt látjuk, hogy nagyon sok országban megtalálták azt a módot, hogy hogy lehetne nem a múltat végképp eltörölve új életet teremteni. Hogy csak egy példát mondjak: ugyanez lezajlott Erdélyben is, de Csíkbán vannak olyan építésszek, akik az erejük jelentős részét arra szánják, hogy lehessen az életforma-

változást figyelembe véve mégiscsak a megmaradt építészeti integrálni ebbe az alapvetően megváltozott környezetbe. Nálunk nagyon elfogytak ezek a házak. Emiatt most már tényleg az van, hogy ha utazunk valahova, én már csak a növényeket nézem, mert azokban lehet bízni. Azok szépek.

MIT ÜZENNE AZ ÉPÍTÉSZET IRÁNT ÉRDEKLŐDŐ FIATALOKNAK?

Járjanak világot! Nem véletlen, hogy a régi világban is, ha valaki mesterember akart lenni, akkor előtte nem csak mestermunkát kellett csinálnia, hanem vándorútra is kellett indulnia. Minél többet megtanulni, minél többet megérteni más világok értékeiből és így az építészetiéből is. És tegye meg ugyanezt az ember a saját világában is, ott, ahol magyarok élnek. Minél többet utazni, minél többet megérteni abból a kevésből, ami maradt, és utána úgy tanulni meg az olyan építészeti viselkedési módot, ami erre a világra, erre az éghajlatra, ezekre az anyagi és emberi körülményekre figyel, úgy tud értéket teremteni, hogy az egy itteni érték lesz. És bizony ez nem csak az építésszek feladata!

(Oláh Szabolcs)

SZAKCSI LAKATOS BÉLA

Az improvizációhoz bátorság kell

A NEMZET MŰVÉSZE CÍMMEL KITŰNTETETT, KOSSUTH-DÍJAS SZAKCSI LAKATOS BÉLA A HAZAI DZSESSZÉLET EGYIK LEGMEGHATÁROZÓBB ALAKJA. AZ IMPROVIZÁLÁS ELMÉLETÉRŐL, LÉLEKTANI DOLGAIÉRŐL BESZÉLGETTÜNK VELE, DE SZÓBA JÖTT A CIGÁNY MUSICALE, A PIROS KARAVÁN IS.

KILENCÉVESEN KEZDETT ZENÉLNI, ÉS MÁR FIATALON A DZSESSZ FELÉ FORDULT. MIVEL KELTETTE FEL ÉRDEKLŐDÉSÉT A MŰFAJ?

Konzervatóriumba jártam és zongoraművész akartam lenni. Kapcsolatba kerültem apám két távoli ismerősének gyerekeivel, az egyik hegedült, a másik dobolt. Ők felkerestek engem. Mondták, hogy csinálnak egy dzsesszzenekart, én pedig erre azt feleltem, hogy nem tudok dzsesszt játszani, sem improvizálni – ekkor voltam 13-14 éves. Később pont az improvizálás fogott meg. Lejátszottunk mindig egy melódiát, és annak a harmóniájára improvizáltunk. Sajnos a konzervatóriumot ott kellett hagynom, mert a kettő nem fért össze. Ez a kettő teljesen más életforma.

MOSTANRA AZ IMPROVIZÁLÁS MESTERE LETT. MI KELL AHHOZ, HOGY VALAKI OLYAN SZINTEN TUDJA HASZNÁLNI EZT A KÉSZSÉGET, MINT ÖN?

Először is: az improvizáció tulajdonképpen rögtönzött zeneszerzést jelent. Az összes korábban élt komolyabb zeneszerző tudott improvizálni, például Liszt vagy Chopin. Sok zenét kell hallgatni, hogy azok az ember fejébe menjenek. Nem is tudjuk elképzelni, hogy gyerekkorunk óta mennyi zenei dolog van a fejünkben. Ezt előhúzni elég nehéz, gyakorolni kell és bátorság kell hozzá. Az improvizáció egy rizikó, kockázat, mert nem biztos, hogy jól jön majd ki, amit éppen játszani akarsz majd. Másodpercek töredéke alatt kell dönteni ilyenkor, hogy mit csinálsz. Ez egy komponálási folyamat, amit már nem is én csinállok, hanem a bennem lévő „valami”. Ez minden emberben megvan. Én is sok zenét

hallgattam, dzsesszt, klasszikust... Ilyenkor ez a sok zene előjön belőlem. Ezt állandóan lehet fejleszteni. Én nem csak dzsesszt tudok improvizálni, írtam pár musicalt is. Azokat is úgy csinálom, hogy megvan a karakter, és elkezdek improvizálni rá, aztán

kidolgozom. Nem rég írtam egy misztériumjátékot, most vannak a felvételek stúdióban. Ott is a kívánt hangulatot először megpróbáltam improvizálni. A végén semmi esetre sem jön ki, amit akkor játszottam. Egy dolgot kell még tudni az improvizálásról: ha 15-16 évesen nem kezded el, akkor már nem fogsz tudni. Olyanról nem hallottam már, hogy 18 éves korában valaki elkezdett improvizálni. Nincs bátorsága már akkor ehhez, félni fog tőle.

A CIGÁNY FLÓRKLÓRT SZÍNPADI MŰVEKKÉ FORMÁLVA TÖBB CIGÁNY MUSICALT ÍRT. MIYLEN EGY CIGÁNY MUSICAL?

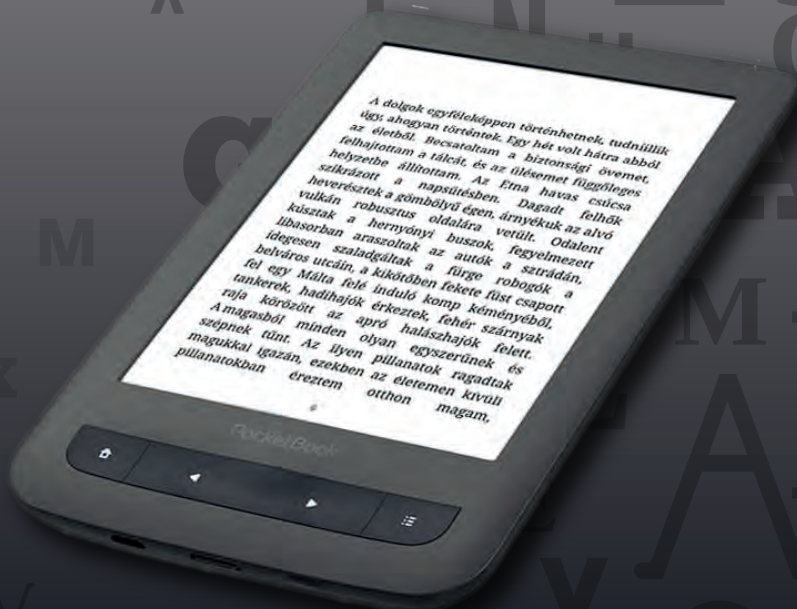
A Piros karavánt 1975-ben írtam. Annak idején azt mondtam, hogy én ezt nem tudom megírni, mert én egy városi cigány ember vagyok. Fogalmam sem volt azokról a cigányokról, akiről a darab szólt. Ekkor elvittek minket egy nyírségi településre, ahol én majdnem sírva fakadtam. Lementünk egy kicsi, rendezett faluban az ősvényen, és én ott földbevált kunyhókat láttam, mintha Afrikában vagy Indiában lettem volna. Akkor ott megtapasztaltam, hogy ezek a szegény cigány emberek ott a föld porában, a viskókban milyen életörömmel élnek. Sok gyerek volt. Elkezdtek nekünk énekelni, táncolni, én ezt felvettem magnóra. Az általuk használt motívumokat megjegyeztem és feljegyeztem, ezekből írtam meg az egészet modernebb musicalharmóniákkal, de azért mégis ott volt a letagadhatatlan cigányzene.

(Oláh Szabolcs)

FOTÓ: MŰPA

Nagy Diák Anyanyelvi Teszt ✓

**Töltsd ki az Anyanyelvi Tesztet
és nyerd meg az e-book olvasót!**

NAGY DIÁK

2.

KLÍMATESZT

NYERD MEG AZ ÁLOMUTAZÁST,
AZ ELEKTROMOS ROBOGÓT VAGY A SZUPER BRINGÁT!

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLOGIAI
MINISZTERIUM

médiahálózat
due
a diákújságíró egyesület